

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

**FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA GEOGRAFIE**

**UMĚLÉ LEZECKÉ STĚNY JAKO OBJEKTY GEOGRAFIE
VOLNÉHO ČASU
BAKALÁŘSKÁ PRÁCE**

Václav Polívka

Geografie se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: Doc. RNDr. Pavel Mentlík, Ph.D.

Plzeň, 2014

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací, pod vedením Doc. RNDr. Pavel Mentlík, Ph.D.

Plzeň, 30. června 2014

.....
vlastnoruční podpis

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucímu práce Doc. RNDr. Pavlu Mentlíkovi, Ph.D, za jeho cenné rady, připomínky a poznatky, které pod jeho odborným vedením vedly k vytvoření této práce.

Obsah

1. Úvod	3
2. Cíle práce	5
3. Metodika.....	6
3.1. Analýza rozmístění skalních oblastí, umělých lezeckých stěn a koncentrace obyvatel	6
3.2. Dotazníkové šetření.....	7
4. Rozbor literatury.....	10
4.1. Historie lezení	10
4.2. Historie umělých lezeckých stěn	11
4.3. Historie lezení v České republice (Československé republice)	12
4.4. Začlenění lezení na umělých lezeckých stěnách a lezení samotného.....	13
5. Výsledky práce	16
5.1. Problematika lokalizace lezeckých stěn v rámci České republiky.....	16
5.1.1. Vztah mezi umělými lezeckými stěnami a koncentrací obyvatel	16
5.1.2. Vztah umělých lezeckých stěn a tradičních skalních oblastí .	18
5.2. Rozbor základních demografických charakteristik.....	19
5.2.1. Složení lezecké komunity podle pohlaví.....	19
5.2.2. Věkové složení.....	20
5.2.3. Rodinný stav	23

5.2.4. Vzdělání	24
5.2.5. Trvalé bydliště	25
5.3. Hlubší specifikace profilu lezce	26
5.3.1. Začátky lezení a preference volby místa lezení.....	26
5.3.2. Lezecké zaměření – vlastní zhodnocení	28
5.3.3. Frekvence a pravidelnost návštěv	29
5.3.4. Cíle tréninku při návštěvě stěny.....	31
5.3.5. Nejlepší výsledky (přelety, závody).....	32
5.4. Využití a preference umělých lezeckých stěn na území města Plzně	35
5.4.1. Volba stěny	35
5.4.2. Návštěvnost stěn	37
5.5. Lezci a cestování	39
6. Shrnutí a diskuze dosažených výsledků	41
6.1. Konfrontace	41
6.2. Typický lezec a vazba stěn	42
6.3. Využití práce	43
7. Závěr.....	44
8. Resumé	47
9. Summary	48
10. Seznam použité literatury a pramenů	49
Seznam grafů, tabulek, obrázků a příloh	51

1. Úvod

Hlavní náplní práce je problematika týkající se umělých lezeckých stěn. Umělá lezecká stěna je zařízení sloužící návštěvníkovi jako prostředek k tréninku vlastního těla pomocí lezení. Svým tvarem, chyty, profilem a dalšími vlastnostmi imituje skálu. Lezení na umělých stěnách v posledním období zaznamenává velký boom.

Tato práce částečně pojednává o problematice umělých lezeckých stěn, jakožto objektů, které nabízí možnost využití volného času, pohybovou sportovní aktivitou. Lezecké stěny jsou nedílnou součástí spektra objektů, které by mělo nabízet každé výraznější sídlo s ambicemi poskytovat plnohodnotnou nabídku volnočasových aktivit. Rozmanitá nabídka těchto aktivit v rámci obce, města či jiné územní jednotky, ovlivňuje mimo jiné (cestovní ruch, ekonomiku, sociální prostředí....) i jednotlivce. Právě rozmanitost volnočasových aktivit, umožňující individuální výběr, umožňuje plnohodnotné trávení volného času a přináší výhody z hlediska zdravotního, sociálního tak i příležitost psychické relaxace.

Světová zdravotnická organizace vymezuje zdraví jako stav úplné tělesné, duševní a sociální pohody, a ne jako pouhou nepřítomnost nemoci nebo slabosti (WHO, 1946). Zdraví občan je přínosem pro společnost. Proto toto propojení, občan – zdraví – prostorová nabídka aktivity (v našem případě lezecké stěny), má značný význam.

Lezecké stěny primárně vznikly jako tréninková základna pro skalní lezce. Sportovní lezení se historicky vyčlenilo z horolezectví. Horolezci využívali skalní útvary pro trénink aktivit ve skalním terénu, zejména jištění a dalších dovedností (např. slaňování), které pro ně byly nezbytné pro pohyb ve velehorách. V pískovcových skalních českých oblastech (ve vazbě na pískovcové oblasti v Sasku) se však již před druhou světovou válkou formovalo skalní lezení jako samostatná sportovní disciplína s jasnými pravidly, tradicí a klasifikační stupnicí určující úroveň sportovního výkonu. Velký rozvoj pak skalní lezení zaznamenalo v šedesátých až sedmdesátých letech minulého století, zejména v Yosemiteckém údolí v Kalifornii (USA), odkud se tento nový sportovní směr, ve kterém je podmínkou překonání skalní stěny pouze silou lezce (bez umělých pomůcek), šířil do celého světa. Tradici pak umocnili němečtí lezci v severní a jižní Frankenuře v Bavorsku (zejména Kurt Albert a Wolfgang Güllich), kteří začali cesty přelézat od spodu a bez přerušení, tedy odpočinku v jistících bodech (tzv. Rot punkt – RP styl). Právě v návaznosti na širokou popularitu tohoto trendu začaly vznikat i lezecké stěny umožňující trénink i mimo skalní oblasti. Začaly se pořádat i závody (lezení na obtížnost), které se

velmi brzy staly doménou právě umělých lezeckých stěn. Od té doby si lezení jako přirozený pohyb člověka, vhodný pro posílení celého těla, získal velké množství příznivců. Je využíváno i ve sportovní zdravotní výchově zejména při některých problémech s držním těla a páteří. Lezecké stěny tak pronikly i do některých tělocvičen škol a celkově se zdá, že popularita tohoto sportu roste. Přesnější údaje o prostorové diferenciaci lezeckých stěn a jejich návštěvnících však chybí.

Proto se tato práce zabývá jednak prostorovou diferenciací stěn, a to ve vazbě na tradiční české pískovcové lezecké oblasti a dále se zaměřuje na návštěvníka lezeckých stěn. Výzkum byl realizován. Předpokládáme, že zjištěné údaje přinesou základní demografická a sociologická data využitelná pro zhodnocení významu lezeckých stěn jako objektů pro trávení volného času i cestovního ruchu. Práce navazuje na bakalářské práce, které byly dříve obhájeny na Fakultě pedagogické ZČU v Plzni a zaměřovaly se na skalní útvary jako objekty cestovního ruchu (Urválek 2003, Liška 2006).

2. Cíle práce

V práci byly stanoveny dva základní cíle, přičemž každý cíl měl dílčí podcíle, v případě prvního základního cíle definované jako hypotézy.

Prvním základním cílem byla analýza prostorové diferenciaci umělých lezeckých stěn v České republice.

V rámci tohoto cíle byly řešeny následující hypotézy:

- a) Umělé lezecké stěny jsou více vázány na tradiční pískovcové skalní oblasti.
- b) Umělé lezecké stěny jsou více vázány na místa s výraznější koncentrací obyvatel (větší města).

Druhým základním cílem bylo zjistit, do jaké míry jsou umělé lezecké stěny využívány, kdo jsou jejich návštěvníci a jak často tuto aktivitu vykonávají.

Druhý základní cíl byl rozdělen na následující dílčí cíle:

- a) určit faktory podmiňující preferenci jednotlivých lezeckých stěn.
- b) vypracovat profil skálolezce a porovnat změny v čase s výsledky, které publikoval ve své bakalářské práci Liška (2006) a částečně Urválek (2003).

3. Metodika

3.1. Analýza rozmístění skalních oblastí, umělých lezeckých stěn a koncentrace obyvatel

Na internetové stránce <http://www.horydoly.cz/horolezci/umele-lezecke-steny.html> je nejobsáhlejší přehled umělých lezeckých stěn v České republice. Tento zdroj lze pokládat za dostatečný k identifikaci vybraných stěn, neboť sami lezci a majitelé mají zájem podělit se s ostatními o informacích a nabídce stěn. Databáze obsahuje, jak volně přístupné, tak i například klubové stěny, u kterých je přístup veřejnosti omezen. Přesto pro kontrolu úplnosti seznamu stěn z portálu <http://www.horydoly.cz/horolezci/umele-lezecke-steny.html>, byly využity i další zdroje, které obsahují taktéž seznamy umělých lezeckých stěn (<http://www.lezeckestenyvcr.cz/>, <http://www.firmy.cz/>).

Podmínkou této práce je, aby byla stěna volně přístupná veřejnosti. Proto byl proveden výběr podle této podmínky. V případě nejednoznačnosti informací na webových stránkách, byly emailem osloveny zodpovědné osoby, zdali jsou stěny volně přístupné. Ve spektru stěn nejsou jen stěny zastřešené (indoorové), ve kterých je možné trénovat nezávisle na počasí a ročním období celý rok, ale i venkovní stěny (outdoorové). Konstrukční a materiálové řešení stěn, není v této práci zohledněno. Za plnohodnotné lezecké stěny v téhle práci nepokládáme stěny určené pro malé děti a stěny malých rozměrů.

Za klasické pískovcové oblasti jsou v této práci považovány takové, které mají dlouholetou lezeckou historii: Adršpašské skály, Prachovské skály, Příhrazské skály, Labské údolí, skála Tisá, Hrubá skála a Malá skála.

Pro vizuální zobrazení rozložení lezeckých stěn a jejich vazby buďto na typické skalní oblasti nebo na místa koncentrace obyvatel, byl využit program společnosti ESRI, ArcGIS. Jako podkladová data pro vytvoření map byly vybrány ArcČR 500. V obrázcích České republiky byla vyznačena místa, kde se umělé lezecké stěny nacházejí (barevným bodem, dle počtu stěn v konkrétním sídle). Pro vazbu umělých lezeckých stěn na koncentraci obyvatel byl zvolen okres jako vztažná územní jednotka. Vzájemná závislost byla potvrzena statisticky, korelační analýzou.

Data počtu obyvatel a hustoty zalidnění obyvatel v jednotlivých okresech byla získána ze stránek Českého statistického úřadu – <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistiky>.

3.2. Dotazníkové šetření

Formou anonymního dotazníkového šetření byli respondenti dotazováni na přelomu zima/jaro v roce 2014. Dotazníky byly osobně rozdávány se svolením majitelů stěn na území města Plzně, a to na volně přístupných lezeckých stěnách: Koloseum, Sokolovská 74; Městská sportovní hala, Úslavská 75 („Lokomotiva“); „Rock and Wall“, Sady 5. Května 24; Škoda sport park, Malostranská; „Žlutá kobra“, Štruncovy sady (u stadionu Viktorie Plzeň). Celkem bylo rozdáno a vyplněno 86 dotazníků. Obrázek polohy stěn v Plzni, viz příloha B.

První stěna (Koloseum) je vnitřní stěnou a je součástí fitness centra. Je vhodná zejména pro bouldering (lezení krátkých obtížných cest spočívajících pouze v několika intenzivních lezeckých krocích; nepoužívá se lano, lezec odskakuje do ochranné matrace). Jsou zde ale umístěny i moderní zařízení pro samo jištění lezce a je zde několik delších cest pro lezení s lanem.

Stěna na „Lokomotivě“ je vnitřní stěnou s výškou až 12 metrů a lezeckou plochou 900 metrů čtverečních. Je zde značný výběr cest od kolmých až po velmi převislé profily. Na stěně jsou pořádány lokální závody v lezení na obtížnost. Jedná se asi o jedinou veřejnou lezeckou stěnu v Plzni „klasického typu“, kde je možné lézt delší cesty s lanem různých obtížností a na různorodých profilech. Není zde žádný vyhrazený prostor pouze pro bouldering.

„Rock and Wall“ je vnitřní stěnou zaměřenou výhradně na bouldering. Při stěně je provozována restaurace, vyprofilovaná jako místo setkávání lezců při různých příležitostech (soukromé oslavy, promítání, přednášky z cest a koncerty).

Škoda sport park je venkovní stěnou. Oproti vnitřním stěnám, kdy povrch stěn je popískován, aby co nejvíce simuloval skálu, je povrch venkovních stěn tvořen pouze natřeným plechem s přišroubovanými chyty. Venkovní stěny jsou využívány pouze v teplejších obdobích roku. V zimě jsou téměř bez využívání. Tato stěna poskytuje jeden položený a několik mírně převislých profilů. Její výška je 12 metrů a lezecká plocha 250 metrů čtverečních.

„Žlutá kobra“ je nejnovější plzeňskou stěnou. Jedná se o stěnu venkovní s nižšími kolmými profily a velmi vysokým převislým profilem. Tento náročný profil je vhodný pro trénink pouze výkonnostních lezců.

Na výše uvedených stěnách bylo celkem rozdáno a vyplněno 86 dotazníků. Počet byl určen s ohledem na předpokládanou velikost lezecké komunity v Plzni. Ta byla odhadnuta na přibližně 100 lezců. Tento odhad byl proveden jednak na základě rozhovoru s provozovateli „klasické“ lezecké stěny Plzni („Lokomotiva“) a dále podle počtu lidí přihlášených na Facebookové stránky této stěny (zadání statutu „to se mi líbí“ – v současné době 99 – stav k 24. 6. 2014).

Dotazník obsahuje 23 otázek, které jsou koncipovány k zodpovězení druhého základního cíle. První otázky byly zaměřené na základní demografické charakteristiky (otázky č. 1 až 5). Jejich zodpovězení poslouží k analýze a zodpovězení bodu b) u druhého základního cíle.

Tj., otázek týkajících se vypracování profilu typického lezce a porovnání tohoto profilu s profilem, který byl vypracován Liškou (2006) a dle možností i s prací Urválek (2003). Cílem bylo jednak získat profil typického lezce, ale hlavně zjistit, zda došlo ke změně profilu lezce v čase. Ke zpracování profilu lezce byly kladeny otázky týkající se věku, pohlaví, rodinného stavu, nejvyššího dosaženého vzdělání, místa trvalého bydliště, věku kdy dotyčný začal s lezením. Obdobně jako v práci Lišky (2006).

Také byly v dotazníku přidány další otázky, které dovolují hlouběji specifikovat profil lezce. Otázky spolu vzájemně souvisejí a jsou kladeny tak, aby bylo možné jejich porovnání. V této části je zjišťováno, jak často a pravidelně lezec navštěvuje stěnu (otázka č.7), cíle tréninku (otázka č.23), za jakého lezce se typově považuje (otázka č.16), kde s lezením začal (otázka č.14), ale také jakých nejlepších výsledků dosahuje na různých stylech přelezů (otázky č.19, 20, 21) či na soutěžích (otázka č.22). Viz dotazník, příloha A.

Na území města Plzně bylo cílem určit preferenci jednotlivých stěn a zároveň do jaké míry jsou využívány. Ke splnění tohoto podcíle a) u základního cíle 2, byly položeny otázky týkající se návštěvnosti stěn (resp. jejich preferencí v rámci Plzně), (otázky č. 8, 9, 10, 11, 18), dostatečnosti počtu stěn v Plzni (otázka č. 13). A způsob dopravy ke stěně (otázka č. 12). Přidány byly také doplňující otázky. Viz dotazník, příloha A.

Zpětně, při analýze dotazníkového šetření bylo zjištěno, že v dotazníku byla položena otázka č. 11), (Pro volbu stěny je pro vás rozhodující (u možností a) až e) zakroužkujte preferování)), na kterou respondenti neodpovídali dle představ při sestavování dotazníku. Otázka se sestavovala z bodů a) až f) a jednotlivé body měly své

pod body, viz dotazník (příloha A). Přičemž představa byla taková, že respondent zakroužkuje bod, který je pro něj rozhodující pro volbu stěny s možností specifikace zakroužkování pod bodů. Bod f) byl doplňující při nevhodnosti bodů předešlých. Ale respondenti v drtivé většině nekroužkovali body a) až f), ale u bodů jednotlivé pod body. Takže bylo usouzeno, že při zakroužkování pod bodu, respondent považuje i jednotlivý bod, jako rozhodující pro volbu stěny.

4. Rozbor literatury

4.1. Historie lezení

Z historického hlediska měly hory pro lidstvo význam zejména z důvodů náboženských, válečných a obchodních.

Vztah člověk – hora se také začal rozvíjet díky odedávnému obydlí horských oblastí (např. Alpy). Kdy člověk začal více využívat, objevovat prostředí kolem sebe a začal vystupovat do hor především za účelem hmotného zisku (horníci, lovci, pastevci, sběrači, hledači pokladů),(Dieška, 1989).

Vysoké hory od nepaměti významně zasahovaly do záležitostí lidského rodu. Tam, kde lidstvu nestačily rozumové schopnosti, přicházelo na pomoc náboženství a mystika. Vrcholy hor byly v mnohých kulturách brány jako sídla bohů, jedním z důvodů byla i jejich obtížná dostupnost. Na Olympu přebývala starořecká božstva. Na vrcholu himálajského Kailasu sídlí bohové Višnu a Bráhma. Indické legendy kladou palác boha Indru na vrchol hory Meru. Vrcholy hor napomáhaly člověku přiblížit se k nebesům a tím i k bohu. Na vrcholech hor vznikala rituální místa, symbolická místa a obětiště (Dieška 1984).

Vojenská tažení se také neobešla bez překonávání pohoří. Ve 4. století před naším letopočtem Alexandr Veliký, král Makedonský, překonal se svou armádou mnoho horstev. V armádě byli již speciálně vycvičení vojáci k překonávání pohoří, kteří měli také již základy horolezecké odbornosti. Významné překonávání horstev učinilo mnoho historických vojevůdců s armádami (např. Hannibal – Alpy, Mongolská armáda – Kavkaz a sedla Pamíru),(Dieška 1984).

Dalším důvodem, proč lidé začali překonávat horstva, byl obchod. Kupci za účelem obchodu byli ochotni cestovat a tudíž i nuceni překonávat horstva (Procházka, 1990).

S rozvojem člověka se začaly do hor podnikat výpravy nejen kvůli výše uvedeným důvodům, ale důvodem začala být také touha po poznání. Vědci z mnoha vědních oborů podnikali horské výpravy za účelem poznání, bádání, výzkumu (Dieška, 1989).

Za začátek horolezectví je pokládán výstup švýcarského přírodovědce Horace Benedicta de Saussure s J. Balmatem na Mont Blanc (4810 m.n.m) v roce 1787. Od té doby začalo přibývat zájemců o výstupy ve velehorách (Vyškovský, *a kol.* 1997).

Se zlepšováním výzbroje, výstroje a techniky docházelo k přesunu z horolezectví turistického a vědeckého k horolezectví čistě sportovnímu (Urválek, 2003). Od počátku horolezectví (konec 18. stol.), začalo docházet ke sportovnímu horolezeckému rozvoji. Lezci začali „soutěžit“, hledat obtížnější cesty a dosahovat vyšších vrcholů. To vše vedlo ke vzniku nových forem lezení a dalšímu rozvoji, kdy do hor příjíždělo stále více lidí. Vývoj přibrzdily, či krátkodobě zastavily války. Od konce druhé světové války nastává rozmach horolezectví přetrvávající po celou druhou polovinu 20. století (Dieška, 1989).

Z klasického horolezectví, kdy cílem bylo především dosažení vrcholů, se sportovní pojetí začalo zaměřovat na hledání obtížných problémů. Nejprve velkých stěn (např. severní stěna Eigeru), později i skalních stěn (s délkou většinou do 20 m) a konečně, v případě boulderingu, sekvence několika extrémně těžkých lezeckých pohybů (kroků). Takto z horolezectví vznikla dvě samostatná sportovní odvětví skalní lezení a bouldering. Lezci se ze skal záhy přesunuli do tělocvičen na umělé stěny, které slouží pro závody (obtížnost, rychlost a bouldering) a ve městských aglomeracích se staly poměrně hojně využívanými sportovišti.

Tato práce se zabývá právě lezením na umělých lezeckých stěnách.

4.2. Historie umělých lezeckých stěn

První uměle vytvořené lezecké stěny a výcvik lezců jsou známy již ze středověku, kdy byli tzv. žebříkáři nasazováni k výstupům na hradby a tvořili důležitou součást obléhajících vojsk. Hráli velice důležité postavení při výcviku armád (Vomáčko, Boštíková, 2008).

Ale za první významnou lezeckou stěnu můžeme pokládat stěnu, která vznikla v období druhé světové války v Paříži. Důvodem byl zákaz vstupu od německé armády do oblasti, kde se lezení lezci věnovali. A tak si vojáci vytvořili první významnou lezeckou stěnu, aby mohli i nadále činnost vykonávat. Za druhé světové války vznikla také kmenná lezecká stěna ve městě Seattle. Po válce vznikly stěny na území Anglie a Ruska. Další stěny začaly vznikat v šedesátých letech, ale skutečný rozvoj lze sledovat až od počátku let osmdesátých (Vomáčko, Boštíková, 2008).

První stěna v České republice vznikla na konci osmdesátých let na pilíři nedostavěného mostu poblíž města Brna. Od druhé poloviny let devadesátých dochází ke skutečnému rozvoji staveb umělých horolezeckých stěn (Vomáčko, Boštíková, 2008).

4.3. Historie lezení v České republice (Československé republice)

Za mezník zrození horolezectví v Československé republice se pokládá rok 1921, kdy byl založen první kroužek věnující se horolezectví. Kroužek byl založen na území dnešního Slovenska, ve Spišské Nové Vsi. Avšak horolezectví se pár jedinců věnovalo již před vznikem Československé republiky, ale centra těchto sdružení byla mimo území Československé republiky. Horolezectví v Československu bylo posouváno směrem vpřed hlavně díky zahraničním lezcům, kteří působili na území státu. Důvodem byly jejich bohatší zkušenosti s horolezectvím, dané historicky. Od roku 1928 se začali v Klubu alpinistů horolezeckých schopnostem učit nováčky a od roku 1930 začali pravidelně trénovat na pískovcových skalách. Výrazně se na těchto začátcích podílel zkušený alpský horolezec Josef Jeneda, který vydal průvodcovskou příručku k lezení na pískovcích – Horolezecká cvičení v Prachovských skalách (Dieška, 1984).

Válečná období (světové války) vždy zasáhly do horolezectví jako sportu, ale i do života samotných lezců. Avšak v dobách meziválečných probíhal rozvoj horolezectví plynuleji. V roce 1938 se již místní organizace věnující se horolezectví přihlásily do Mezinárodní horolezeckého sdružení UIAA. V dobách válečných nebylo možné za lezením cestovat do zahraničí, například do Alp. A tak se lezci začali více zaměřovat na místní lokality, kde lezli zejména na pískovcových skalách. Tam se začaly vytvářet první početnější skupiny příznivců a docházelo k relativnímu rozmachu tohoto sportu. Po druhé světové válce zasáhlo do vzdělávání nejlepších horolezců ministerstvo a školilo je na instruktážních kurzech, tak, aby do horolezecké komunity byly přineseny nejnovější poznatky (Dieška, 1984).

Kolem roku 1950 se podařilo uskutečnit nespočet prvovýstupů v Labských pískovcích. Od té doby docházelo v horolezectví k neustálému posouvání hranic a rozvoji ve všech směrech. (Dieška, 1984).

K určení typických lezeckých skalních oblastí v České republice je nutné mít znalost o historickém vývoji horolezectví.

Pískovcové lezení je tradiční horolezecká disciplína, typická zejména pro oblasti Saska a Čech, zatímco nepískovcové lezení (např. lezení na vápencových nebo žulových skalních oblastech) je považováno za jednu z nejmladších disciplín horolezectví (Neuman a kol., 2000)

Pískovcových skalních oblastí je po celém světě mnoho, ale tradiční pískovcové lezení se vyvinulo pouze ve střední Evropě. Za centrum pískovcového lezení je pokládáno České Švýcarsko (Labské pískovce). Tam se také s pískovcovým lezením začalo. První výstupy jsou zaznamenány roku 1803. Sportovně hodnocené lezení na pískovcích začalo o něco později, kolem roku 1864, kdy v Labských pískovcích začaly být postupně zdolávány vrcholy jednotlivých věží. První výstupy přilákaly mnoho následovníků, kteří začali zakládat v okolí mnoho horolezeckých spolků, a to posunulo pískovcové lezení kupředu. Dále začaly být zdolávány věže v Hřensku, Hrubé skále, Prachovských skalách a dalších lokalitách (Dieška, 1984).

Počátkem 20. století přišla technologická vylepšení (lana, jistící pomůcky) a to opět posunulo pískovcové lezení o krok dále. V roce 1923 byla vydána lezecká příručka o Labských pískovcích a ty tedy byly dostatečně prozkoumané a poznané, proto lezci začali objevovat nové lokality. Například v Adršpašských skalách, skalách Teplických, Příhrazských skalách a Českém ráji (Dieška, 1984).

Po druhé světové válce se začali čeští lezci více zaměřovat na dosud nezdolané cesty k vrcholům skal v Sasku. A začala se mezi lezci tvořit zdravá konkurence, která vybudila v lezcích soutěživost, a to vedlo ke stálému posunu pískovcového lezeckví kupředu (Dieška, 1984).

4.4. Začlenění lezení na umělých lezeckých stěnách a lezení samotného

Z hlediska základní motoriky je lezení pro dítě důležitým vývojovým krokem k postupnému vzpřimování postavy. Přibližně ve věku půl roku, by se mělo začít dítě v lezení podporovat. Tento pohyb je velmi komplexní a pro dítě přirozený. Při lezení se zapojují velké svalové skupiny na celém těle, rozvíjí se tím svalová síla a celková svalová zdatnost, ale dítě se rovněž rozvíjí díky lezení po stránce psychické (sebedůvěra, sebejistota, sebevědomí, překonávání strachu, atd.), (Dvořáková, 2006).

Lezení samo o sobě je atraktivní činnost, která má potenciál zaujmout mládež i dospělé, rovněž má potenciál konkurovat pasivním formám zábavy. (Baláš a kol., 2008)

Lezení patří odpradáвна k základnímu pohybovému fondu člověka, při němž člověk používá čtyři smysly (zrak, sluch, hmat, smysl pro rovnováhu). Již malé děti se snaží ve chvíli nepozornosti rodiče někam vyšplhat, vystoupat nebo něco nového objevit.

Historicky bylo lezení nutnou dovedností a pro člověka pohybem přirozeným – vyšplhat na strom kvůli obživě nebo se na stromě skrýt před hrozícím nebezpečím. V současné době je lezení pro jedince (od malých dětí až po zralé muže a ženy), kteří se mu věnují zážitkem z pohybu vzhůru, překonávání sebe samého. Při lezení se neustále střídá pocit jistoty s nejistotou, napětí s uvolněním, musíme se soustředit na každý krok a často vypnout veškeré své síly. Touha po překonávání, zdolávání stále vyšších cílů se v mnoha případech stane jakousi drogou a lezení se může stát životním stylem (Vomáčko, Boštíková, 2008).

V nynější moderní civilizovanější době již není lezení pro většinovou společnost od určitého dětského věku, pohybem přirozeným, jako tomu bývalo v historii, kdy tento pohyb byl nutnou dovedností po celý život. V současné době se rozvoji pohybové dovednosti – lezení, věnuje v průběhu života jen několik málo procent populace. Lezení ve všech jeho současných podobách, je bráno jako sportovní aktivita vykonávaná ve volném čase (volnočasová sportovní aktivita).

Volný čas je spojen s činností, do níž člověk nevstupuje pod tlakem závazků, ale s očekáváním příjemných zážitků a předpokládaným pocitem uspokojení. Někdy je volný čas chápán, jako čas, který zbývá po splnění povinností. Hlavními funkcemi volného času jsou: odpočinek, zábava a rozvoj osobnosti (Hofbauer, 2004). Do této definice přesně zapadá i lezení na umělých stěnách. Je to dobrovolná aktivita, kterou lezci vykonávají ze svobodné vůle, tudíž lze předpokládat, že jim přináší uspokojivé pocity a naplňují jednu z hlavních funkcí předpokládanou u trávení volného času.

Lezení na umělých stěnách začleňuje (Neuman a kol., 2000), mezi sporty v přírodě, viz tabulka č. 1. Přesto, že stěny mohou být, a často i jsou, zastřešené a ve městě. Přesněji začleňuje umělé lezecké stěny do kategorie horolezectví. Horolezectví a lezení je pohybová činnost, vykonávaná za účel dosažení cíle a tím většinou bývá vrchol (hory), která se vykonává v proměnlivých podmínkách s nutností překonávání překážek. Nutností při této pohybové aktivitě nemusí být pouze dosažení cíle, ale uspokojení může přinášet jen pohyb samotný (Neuman a kol., 2000).

Důvodem stavby umělých lezeckých stěn, byla možnost trénování a lezení po celý rok bez ohledu na počasí. K jejich velkému rozmachu napomohlo to, že se na stěnách začalo závodit a tím se stávaly stěny oblíbené. Také jejich oblibě napomohlo začlenění do výukových programů. (Neuman a kol., 2000).

Také v publikaci (Vomáčko, Boštíková, 2008), je lezení na umělých stěnách klasifikováno jako disciplína, která vznikla z horolezectví, (viz tabulka č. 2), mezi outdoorové aktivity.

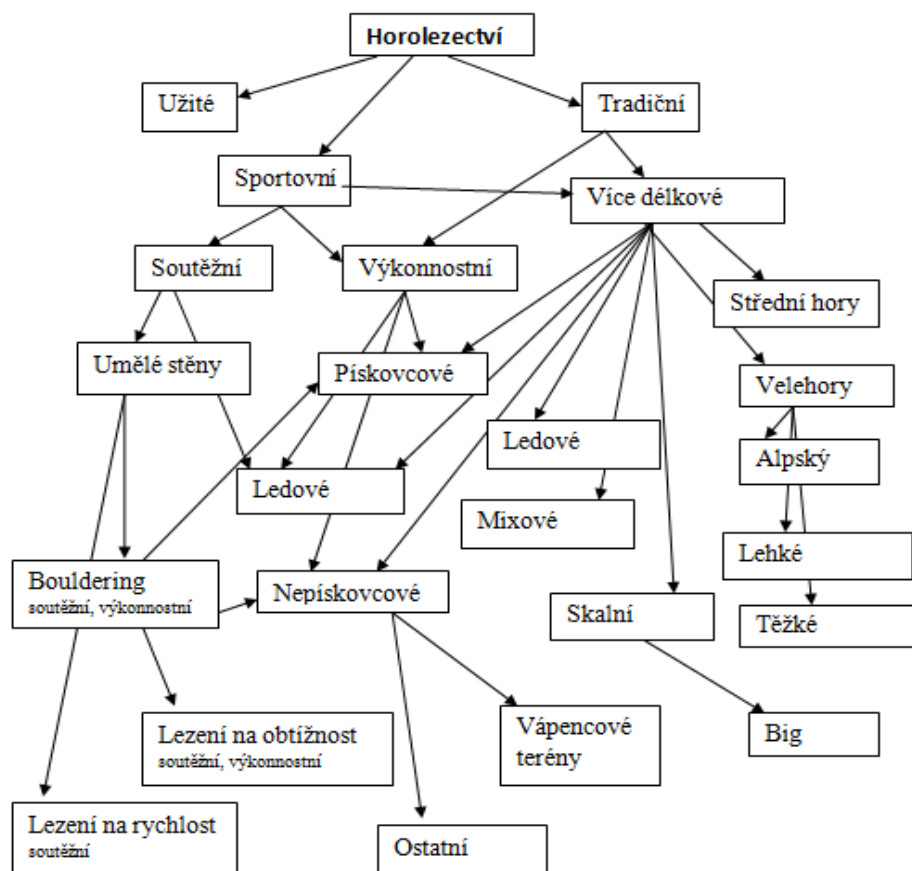
Rovněž v publikaci – Outdoorové sporty (Mikoška a kol., 2006), nacházíme zařazené lezení na umělých stěnách v kapitole horolezectví.

Tabulka č. 1: Rozdělení horolezectví

Rozdělení horolezectví		
Lezení po umělých terénech	Sportovní lezení na umělých stěnách	
	Bouldering na umělých stěnách	
	Buildering – lezení po domech	
	Bridging– lezení po mostech	
Lezení v přírodě	Bouldering	
	Sportovní lezení	Nepískovcové lezení
		Pískovcové lezení
	Lezení v horách	Neledovcové hory
		Ledovcové – střední velehory
		Nejvyšší velehory
	Ledové lezení	

Zdroj: Zpracováno dle (Neuman a kol., 2000)

Obr. č.1: Dělení horolezectví

Zdroj: Zpracováno dle (Vomáčko, Boščíková, 2008)

5. Výsledky práce

5.1. Problematika lokalizace lezeckých stěn v rámci České republiky

V předložené práci je problematika lokalizace lezeckých stěn zkoumána na dvou úrovních. Na úrovni regionální až lokální, kdy je řešeno rozmístění lezeckých stěn v Plzni jako v centru plzeňského regionu (resp. Plzeňského kraje) a úrovni celostátní. Na celostátní úrovni byly stanoveny dva hlavní faktory, u kterých bylo předpokládáno, že by mohly výrazně ovlivňovat lokalizaci stěn. Jednak jako místa s potenciálně větší koncentrací lezeckých stěn byly uvažovány oblasti v okolí tradičních pískovcových oblastí, kde byl předpokládán (vzhledem k dlouhodobé tradici) větší počet lezců a tedy i větší tlaky na stavbu stěn (viz první základní cíl, hypotéza a)). Jako druhý (samostatně zkoumaný) faktor byla uvažována prostá větší koncentrace obyvatelstva, kdy bylo předpokládáno, že v místech větší hustoty zalidnění bude i více lezeckých stěn (bez ohledu na lezeckou tradici míst v okolí sídel), (viz první základní cíl, hypotéza b)).

5.1.1. Vztah mezi umělými lezeckými stěnami a koncentrací obyvatel

Pro ověření hypotézy, zdali jsou umělé lezecké stěny vázány na koncentraci obyvatel, byly zvoleny dvě metody. První vizuální vyhodnocení GIS výstupu (viz obr. č. 2), druhý ověření pomocí korelační analýzy (Matušková, Červený, 2003).

Z obrázku č. 2, je zřejmé, že stěny jsou více koncentrovány tam, kde je větší hustota zalidnění.

Pro ověření, vizuálního zhodnocení, byl zvolen jeden z nástrojů k analýze datových souborů, korelační analýza. Pomocí korelační analýzy jsme schopni zjistit míru závislosti mezi dvourozměrnými soubory, u kterých předpokládáme závislost a logickou vazbu (Matušková, Červený, 2003).

Výpočet byl proveden podle vzorce (Matušková, Červený, 2003):

$$KK = \frac{n * \sum x_i y_i - \sum x_i \sum y_i}{\sqrt{n * \sum x_i^2 - (\sum x_i)^2} * \sqrt{n * \sum y_i^2 - (\sum y_i)^2}}$$

kde KK je korelační koeficient

x_i jsou hodnoty proměnné statistických znaků prvního znaku (počet umělých stěn v daném okrese)

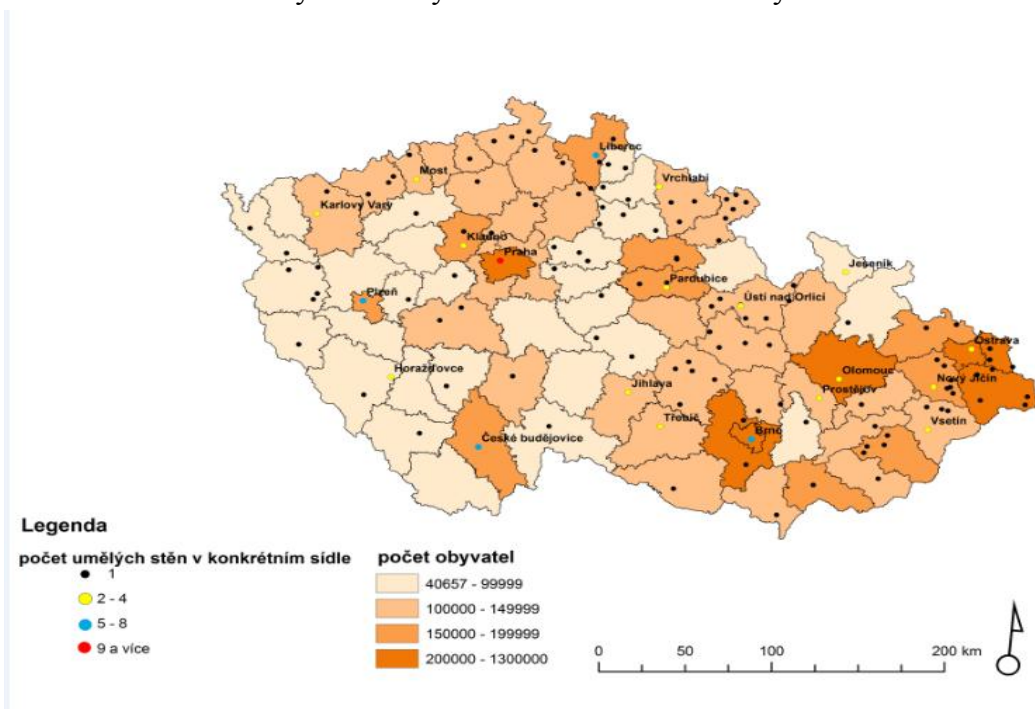
y_i jsou hodnoty proměnné statistických znaků druhého znaku (hustota zalidnění v daném okrese/počet obyvatel)

n je rozsah statistického souboru

Po dosazení získáme $KK_1=0,91$ (x – umělé lezecké stěny, y – hustota zalidnění v okresech), $KK_2=0,81$ (x – umělé lezecké stěny, y – počet obyvatel v okresech). V literatuře se uvádí, že pokud se výsledný koeficient pohybuje v rozmezí od 0,7 do 1, jedná se o vysokou nebo těsnou závislost (Matušková, Červený, 2003).

Z výsledků je patrné, že umělé lezecké stěny jsou v České republice výrazně vázány na místa s vyšší koncentrací obyvatel, jak bylo stanoveno na základě vizuálního zhodnocení výstupu GIS (viz obr. č. 2).

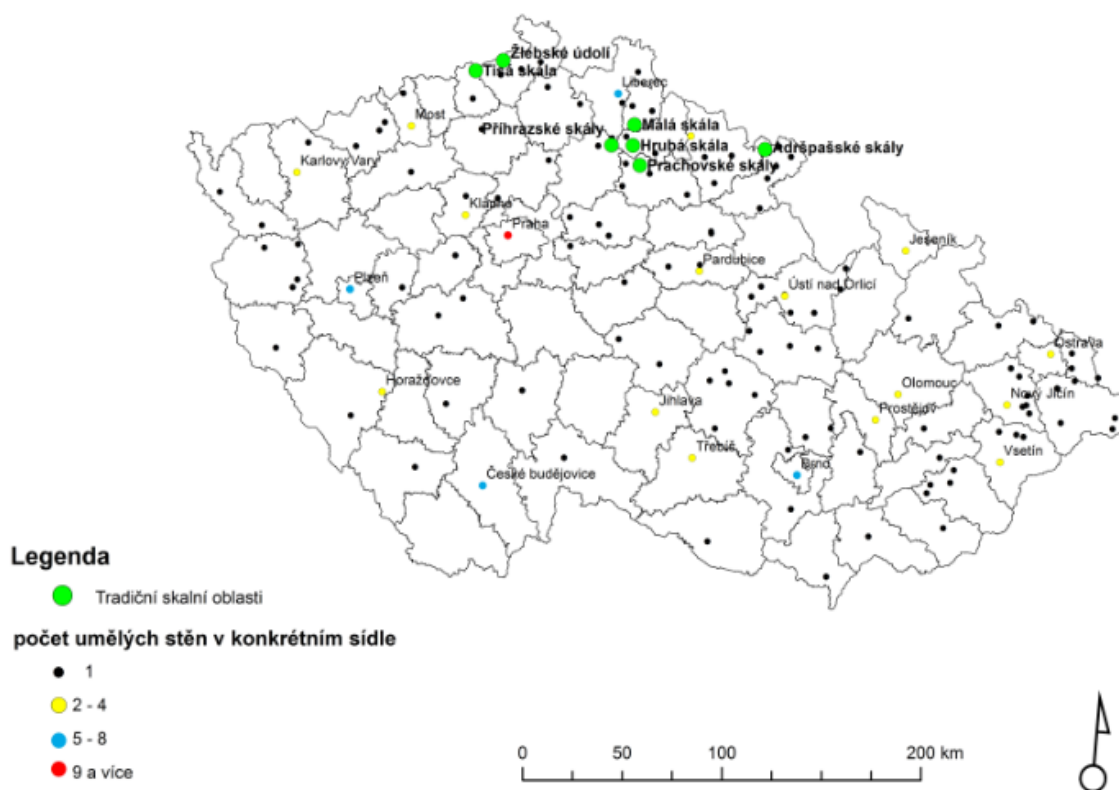
Obr. č. 2 :Vztah umělých lezeckých stěn na koncentraci obyvatel

Zdroj: Zpracováno v ArcČR 500, Český statistický úřad (2014),
<http://www.horydoly.cz/horolezci/umele-lezecke-steny.html>, <http://www.firmy.cz/>,
<http://www.lezeckestynevcr.cz/>

5.1.2. Vztah umělých lezeckých stěn a tradičních skalních oblastí

Obr. č. 3: Vztah umělých lezeckých stěn na tradiční skalní oblasti

Zdroj: Zpracováno v ArcČR 500, Český statistický úřad (2014),
<http://www.horydoly.cz/horolezci/umele-lezecke-steny.html>, <http://www.firmy.cz/>,
<http://www.lezeckestenyvcr.cz/>

Na obrázku č. 3, není možné identifikovat vazbu mezi tradičními pískovcovými oblastmi a zvýšenou koncentrací lezeckých stěn. Naopak, v okolí Děčína a Ústí nad Labem (Labské údolí, Tisá) je umístěno stěn poměrně málo. V samotném Ústí nad Labem byla větší stěna dokonce otevřena teprve v loňském roce. Poněkud jiná situace je na Liberecku, kde se zdá, že je zde poněkud vyšší koncentrace lezeckých stěn, než by odpovídala hustotě zalidnění. Naopak se zdá, že vyšší koncentrace stěn je (kromě Prahy a Dalších větších měst) výraznější v oblastech, kde nejsou nejenom tradiční pískovcové oblasti, ale je zde i

poměrně málo i jiných skalních oblastí. V tomto smyslu se tedy nabízí hypotéza, že stavbu stěny podmiňuje nedostatek skalních lezeckých terénů.

5.2. Rozbor základních demografických charakteristik

5.2.1. Složení lezecké komunity podle pohlaví

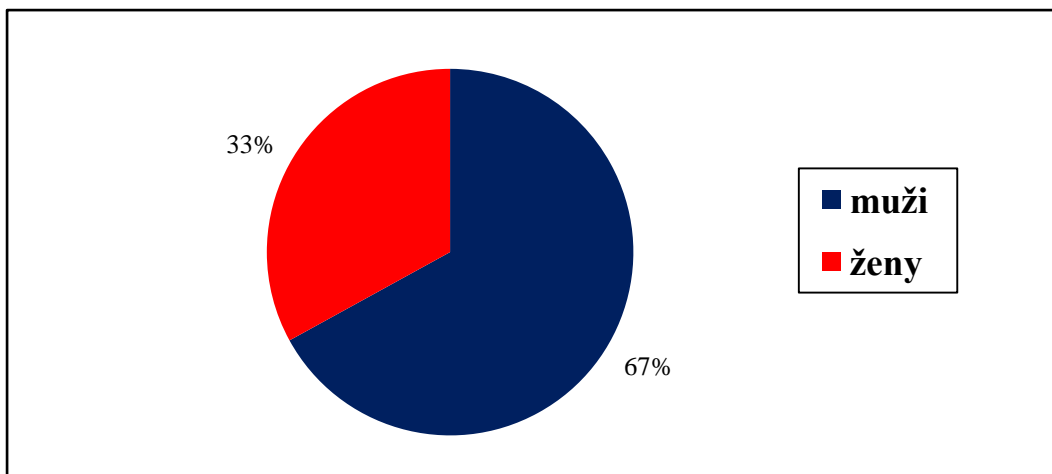
Na základě analýzy obdržených odpovědí bylo zjištěno, že 67 % dotázaných lezců tvořili muži. 33 % dotazovaných byly ženy. Graf č. 1.

Výsledky, které interpretovali ve svých pracích (Urválek, 2003) a (Liška, 2006) pozn. ukazují, že u zastoupení pohlaví neprodělaly během posledního desetiletí výraznější změny. V roce 2003 bylo zjištěno, formou dotazníkového šetření, 71% zastoupení mužů a 29% zastoupení žen. Průzkum proběhl v Labských pískovcích. V roce 2006 Liškou (2006) bylo zjištěno 69% zastoupení mužů a 31% zastoupení žen. Průzkum probíhal v Plzeňském kraji.

Z dat vyplývá, že zastoupení pohlaví mezi lezci neprodělalo během posledního desetiletí výraznější změny, přesto lze vyzorovat (v Plzeňském kraji, kde je možné předpokládat srovnatelná data) mírný nárůst žen (o 2 %). Je možné, že umělé stěny jsou pro ženy přijatelnější (zejména menší psychická náročnost cest). Tento předpoklad by potvrzovala i výraznější převaha mužů zjištěná v pískovcových oblastech. Celkově však můžeme konstatovat, že skalní lezení zůstává převážně mužskou záležitostí. Hlavním důvodem zjištěného poměru zastoupení pohlaví je zřejmě psychická a fyzická náročnost tohoto sportu, i když je třeba zdůraznit, že i řada žen dnes ve skálolezení dosahuje vynikajících výsledků.

Liška (2006) prováděl výzkum na skalních útvech a volně přístupných lezeckých stěnách v Plzeňském kraji. Je možné, že je nepatrně jiné složení lezců, kteří navštěvují skalní útvary a umělé lezecké stěny a lezců, kteří navštěvují pouze umělé lezecké stěny. Urválek (2003), prováděl výzkum v Labském Údolí hlavně mezi lezci, kteří se zabývají pískovcovým lezením. I přes rozdílné lezecké disciplíny se stále jedná o lezce a disciplíny horolezectví, proto s prací Urválek (2003) je tato práce porovnávána pouze částečně.

Graf č. 1: Procentuální zastoupení mužské a ženské populace mezi lezci

Zdroj: Zpracováno dle vlastního dotazníkového šetření

5.2.2. Věkové složení

Věkové složení je jednou z hlavních demografických charakteristik. V dotazníku bylo zjišťováno volbou respondenta z rozmezí věků, do kterého zapadá. Rozmezí věků bylo voleno jednak z důvodu, aby nebyl dotazník příliš osobní. Ale také z důvodu teoretického rozřazení, aby bylo možné určitou věkovou skupinu charakterizovat. (otázka č. 2, viz dotazník příloha A)

Ve skupině do 20let předpokládáme první kontakt s tímto sportem. Řadíme do něj začátečníky, kteří se k horolezectví dostali buďto pomocí volnočasového kroužku nebo lidí blízcí se 20letům, kteří si nezávisle vybrali tento sport jako náplň volného času. Ve skalním lezení se občas objevují „zázračné děti“, kdy výjimečně talentovaní jednotlivci lezou velmi těžké cesty již v dospívání (nejznámějším příkladem je dnes již dvacetiletý Čech – Adam Ondra).

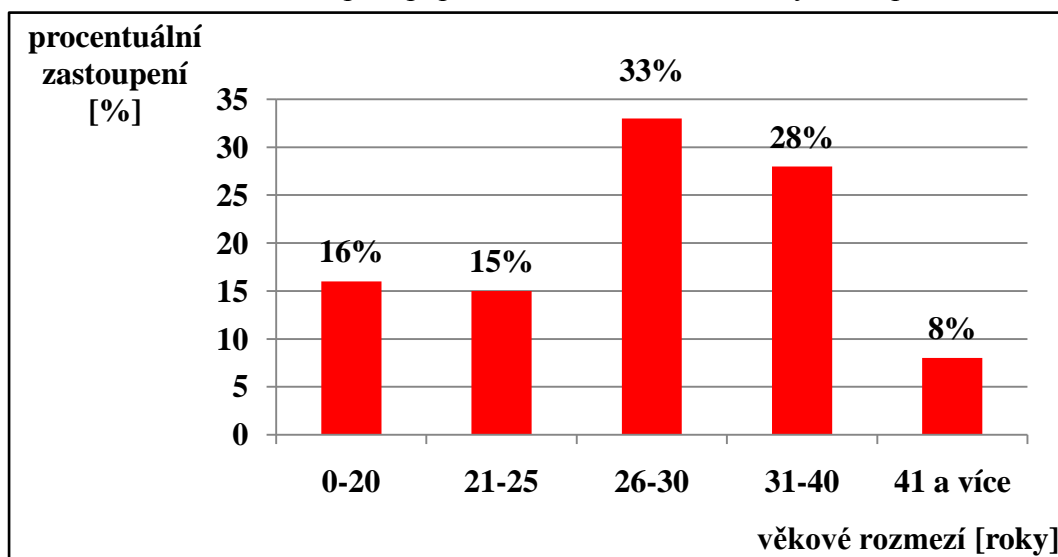
Další věkové rozmezí, tj. mezi 21 až 25 rokem, kdy předpokládáme asi maximální výkonnost v tomto sportu. V tomto období lidé také ukončují vysokoškolská studia. V rozmezí mezi 26 až 40 se vzrůstajícím věkem předpokládáme postupně poklesávající sportovní výkonnost a zároveň omezování množství volného času s ohledem na pracovní vytížení a rodinné povinnosti. Hranice 41let byla stanovena pro vymezení veteránské kategorie (i když veteráni jsou ve většině sportů vymezeni hranicí 35 let).

Výsledky dotazníkového šetření ukázaly (graf č. 2), že nejpočetnější skupinu mezi respondenty tvoří lidé ve věku 26 až 30 let, která je (i když se jedná o kategorii zahrnující

pouze 5 let) zastoupena 33% mezi lezci. Výraznější zastoupení lezců je také ve věkové skupině 31 až 40 let (28 %). Nejméně lidí se věnuje lezení po 41. roku života (8 %).

Z hlediska rozvoje tohoto sportu je povzbudivé relativně vysoké zastoupení (16 %) u nejmladší věkové kategorie, kdy na lezeckých stěnách („Rock and Wall“, Koloseum a „Lokomotiva“) jsou organizovány lezecké kroužky dětí a mládeže.

Graf č. 2: Věkové zastoupení populace mezi lezci, ve věkových skupinách

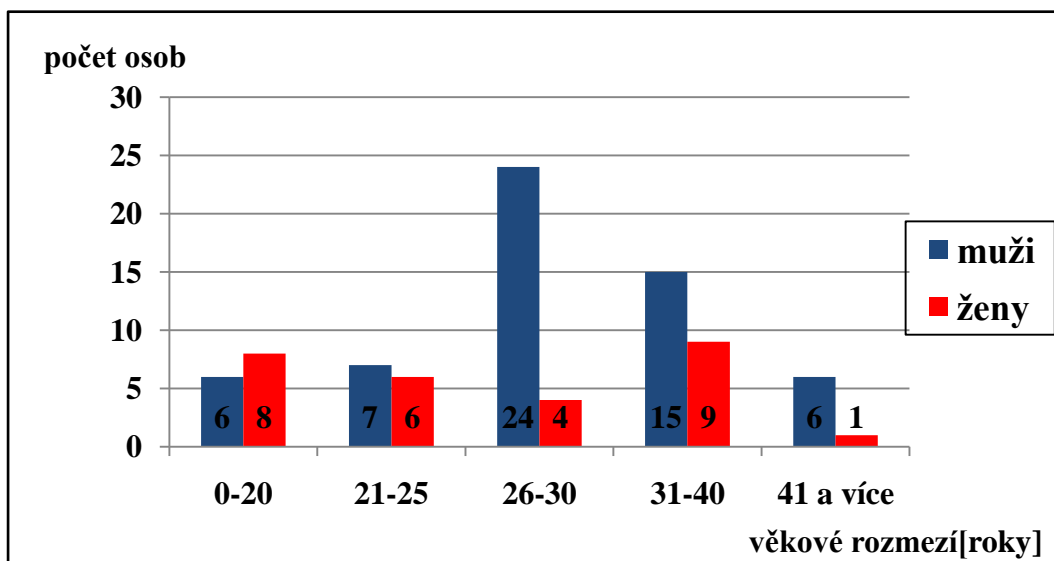

Zdroj: Zpracováno dle vlastního dotazníkového šetření

U nejmladší věkové skupiny, byla jako u jediné zjištěna převaha dívek nad chlapci. Ve věkové skupině (graf č. 3) 21 až 25 let je poměr pohlaví přibližně vyrovnaný, ale od 26. roku začíná docházet ke změně, kdy mužské pohlaví výrazně dominuje. Vysvětlením může být fakt, že po 26. roku života se ženy začínají věnovat více rodinnému životu, péči o domov, výchově dětí a pro sport nenachází volný čas. Z výsledků vyplývá, že ženy se k lezení nevrací po ukončení těchto povinností v pozdějším věku, kdy mezi oslovenými lezci jednoznačně dominovali muži.

Při porovnání s výsledky práce Liška (2006) zjišťujeme, že se změnilo zastoupení mužského a ženského pohlaví v prvních dvou kategoriích. Tedy mezi lety 0 až 25, kde dívky dnes tvoří přibližně polovinu lezecké populace. Podle práce Lišky (2006) bylo v této kategorii o téměř 50 % více chlapců. Zdá se, že se za posledních 8 let změnila atraktivita tohoto sportu pro mladé dívky. Celkově dochází ke změně počtu lezců v nejmladší věkové skupině, která se oproti výsledkům Lišky (2006) v celkovém zastoupení začíná výrazněji uplatňovat. Po 40tém roku života lezců razantně ubývá. Důvodem může být pokles kondice a svalové hmoty a naopak nabírání hmoty tukové.

Graf č. 3: Zastoupení pohlaví ve věkových skupinách

Zdroj: Zpracováno dle vlastního dotazníkového šetření

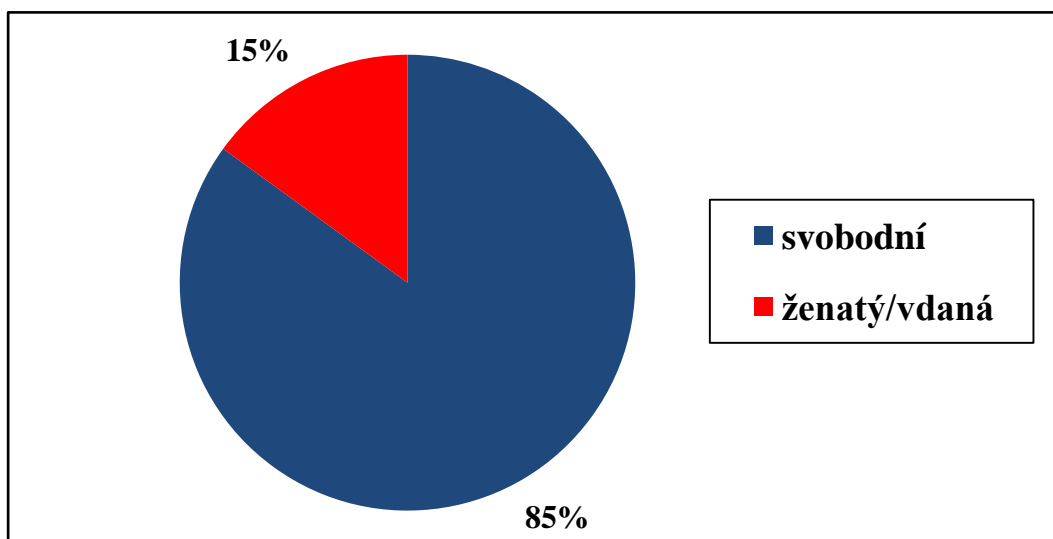
Otázka č. 6 (viz dotazník příloha A), zjišťovala, kdy lezci začínali s lezením. Z analýzy dat vyplývá, že do 15let začalo s lezením 26 % dotazovaných. Tedy v období, kdy je k tomuto sportu přivedli rodiče nebo děti navštěvovaly lezecké kroužky. Více než polovina, přesně 56 % lezců, začala s lezením v období mezi 16 až 26 rokem. Tedy v období, kdy již člověk začíná přebírat zodpovědnost za svá rozhodnutí. Určitý faktor hraje i prostředí, ve kterém se v tomhle věku jedinec pohybuje – středoškolské, vysokoškolské prostředí. Naopak po 26 roku života s lezením začalo 19 % lidí. Zdá se, že práce s mládeží u lezení není stále dostatečně rozvinuta a lezci začínají se svým sportem poměrně pozdě, když se s ním náhodně setkají. Je otázkou, do jaké míry má toto význam pro osvojování základních lezeckých technik s rozvojem základní vytrvalosti a jak pozdní začátek ovlivňuje maximální výkonnost jednotlivce. K zásadnímu zjištění v této problematice však dojdeme, pokud srovnáme data získaná v této práci s daty z práce Lišky (2006). Nejvyšší procento lezců stále začíná s lezením mezi 15. až 25. rokem (56 %) – v roce 2006 64 % dotazovaných začalo v letech mezi 18. a 23. rokem. Procentuální zastoupení začínajících lezců se mění ve prospěch dětí, které s lezením začínají mladší než 15 let (z 5 % v roce 2006 na 26 % v roce 2014). Z hlediska rozvoje lezení jako sportovní disciplíny se jedná o jednoznačně pozitivní trend svědčící o razantním rozvoji práce s mládeží. Pro doplnění je nutné uvést, že oproti roku 2006 rovněž přibylo začínajících lezců po 26. roku života.

5.2.3. Rodinný stav

Rodinný stav lezců je výrazný sociální ukazatel. Neboť výzkum poukázal, že tento druh sporu je provozován zejména svobodnými lidmi, kteří tvoří 85 %. Zbýlých 15 % ženatí/vdaní.

Ve srovnání s výsledky prací Urválek (2003) a Liška (2006), zjišťujeme, že se procento svobodných lezců stále zvyšuje. Urválek (2003) ve své práci uvádí, že v roce 2003 provozovalo horolezectví 58 % svobodných. V roce 2006 Liška (2006), zjistil 81% zastoupení svobodných mezi lezci. V roce 2014 je již 85% zastoupení svobodných. Tomu odpovídá i vývoj ve společnosti. Kdy míra sňatečnosti dlouhodobě klesá – <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/snatecnost>. I přes celkový trend se zdá, že nárůst svobodných mezi lezci je nepoměrně rychlejší. Tudíž lezení se stává, čím dál tím víc, záležitostí svobodných lidí.

Graf č. 4: Procentuální zastoupení dotazovaných – rodinný stav

Zdroj: Zpracováno dle vlastního dotazníkového šetření

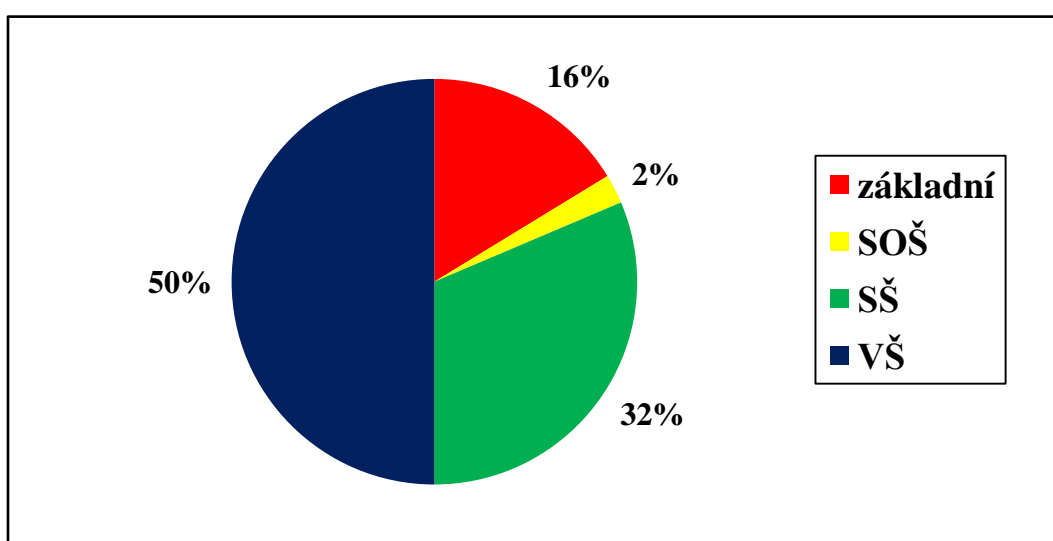
V předchozí kapitole (věkové složení), byl zjištěn razantní úbytek v zastoupení ženského pohlaví mezi lezci, a to ve věkových skupinách od věku 26let a výše. Ten byl zdůvodněn tím, že se ženy začínají věnovat naplno rodinnému životu, péči o domov, výchově dětí a pro sport nenachází volný čas. Tomuto tvrzení rovněž odpovídají výsledky otázky zaměřené na rodinný stav. Bylo zjištěno, že z celkového počtu dotazovaných žen (28), se lezení věnují pouze 3 vdané ženy a ty tvoří pouhých 3,5 % ze všech dotazovaných lezců.

5.2.4. Vzdělání

Otázka číslo 4 zjišťovala nejvyšší dosažené vzdělání. Byly zvoleny čtyři základní úrovně, které lze dosáhnout. Tedy základní vzdělání, střední odborná škola (SOŠ), střední škola (SŠ) a vzdělání vysokoškolské (VŠ).

Výsledky (graf č. 5) dotazníkového šetření, poukázaly na 50% zastoupení lezců s VŠ vzděláním, 32% zastoupení lezců s SŠ vzděláním, 16% zastoupení lezců s SOŠ vzděláním a 2% zastoupení lezců se základním vzděláním.

Graf č. 5: Procentuální zastoupení dotazovaných – nejvyšší dosažené vzdělání

Zdroj: Zpracováno dle vlastního dotazníkového šetření

Polovinu lezců tvoří lidé s vysokoškolským vzděláním. To je poměrně vysoké číslo a pozoruhodný ukazatel. Při hlubší analýze otázky týkající se věku, kdy dotyčný s lezením začal, zjistíme, že 42 % dotazovaných začalo s lezením ve věku od 20 do 25let. Toto období je obvyklé pro vysokoškolská studia. Důvodů vysokého zastoupení VŠ vzdělaných lidí mezi lezci může být několik. V budovách Západočeské univerzity, jsou lezecké stěny („Sauna“, stěna na Fakultě pedagogické ZČU Klatovská 51 a Stěna ZČU na Zeleném Trojúhelníku). Lezci mohli jako studenti využít těchto stěn a dostat se tak k lezení. Studentům jsou zde rovněž k dispozici volitelné předměty s tematikou lezení, ty také mohly vzbudit ve studentech zájem. Studenti spolu tráví v době studií volný čas, sdílejí společné zájmy a vytvářejí komunity. Můžeme tedy předpokládat, že díky zájmu některých lezců (studentů) jsou k lezení přiváděni další jejich kamarádi. Díky tomuto sdílení společných zájmů se začaly postupně rozšiřovat, mezi vysokoškolskými studenty, oblíbenost a početní zastoupení jedinců. Současně také ve společnosti přibývá

vysokoškolsky vzdělaných lidí. Při průzkumu, nebyl zjištěn ani jeden lezec, který by měl pouze základní vzdělání. Vyjma studentů, kteří díky svému věku, nemohli dosáhnout prozatím vyššího vzdělání. Lezení na umělých stěnách je provozováno z drtivé většiny lidmi, kteří dosáhli středoškolského a vyššího vzdělání.

Při porovnání s výsledky prací Urválek (2003) a Liška (2006), zjišťujeme, že od roku 2003 dochází k nárůstu vysokoškolsky vzdělaných lezců, a to v podstatné míře. Z 16 % v roce 2003, na 50 % v roce 2014. Středoškolsky vzdělaných lidí ubývá. Ze 71 % v roce 2003, na 32 % v roce 2014.

5.2.5. Trvalé bydliště

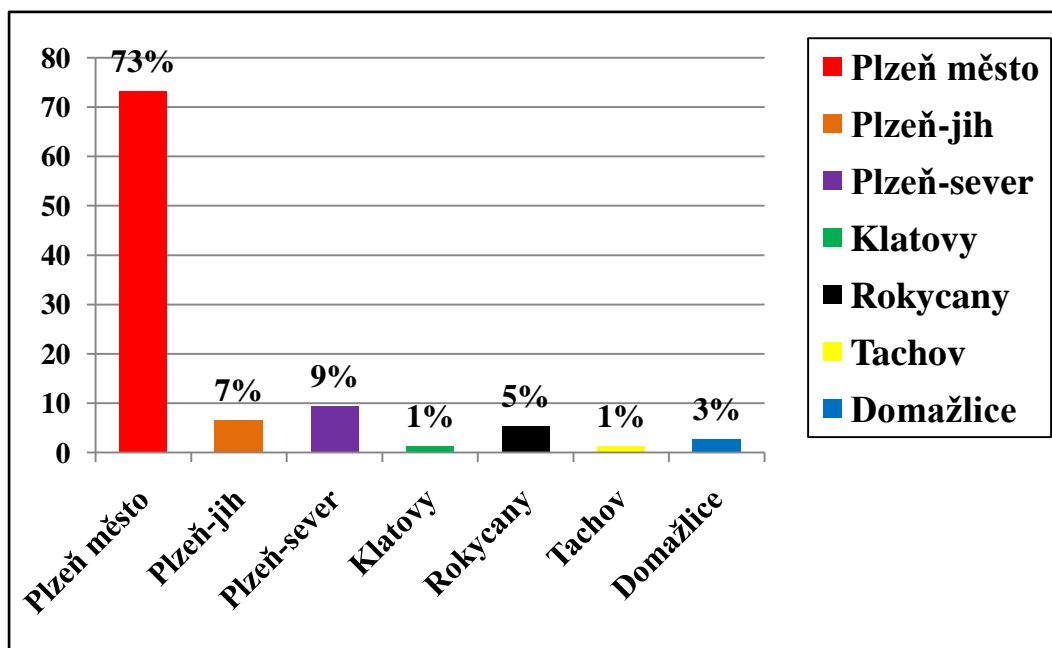
V otázce číslo 5 (viz dotazník příloha A) dotazovaní volili okres svého trvalého bydliště v Plzeňském kraji. Popřípadě uváděli jiný okres trvalého bydliště s možností volby přechodného bydliště v Plzni.

Výsledky analýzy dotazníku odhalily, že všichni dotazovaní lezci mají trvalé bydliště v Plzeňském kraji nebo alespoň přechodné bydliště v Plzni. Přesněji 87 % dotazovaných lezců má trvalé bydliště v Plzeňském kraji. Zbýlých 13 % má trvalé bydliště různě na území České republiky, ale přechodné bydliště v Plzni. Procentuální zastoupení lezců, dle okresu trvalého bydliště v Plzeňském kraji, je graficky zpracováno v grafu č. 6.

V rámci Plzeňského kraje uvedlo 73 % lezců, Plzeň – město jako okres svého trvalého bydliště. Takže kvůli lezeckým stěnám, které se nacházejí na území města Plzeň, cestují za lezením do Plzně. Nejvíce sem dojíždějí lezci ze sousedních okresů, ale výjimkou nejsou i dojížděky z okresů vzdálenějších, i když se celkově jedná pouze o 5 % dotázaných.

Ve své práci Liška (2006) zjistil, že 74 % účastníků skalního lezení, mělo trvalé bydliště v Plzeňském kraji. Výzkum prováděl na skalních útvarech a volně přístupných lezeckých stěnách v Plzeňském kraji. V roce 2014 bylo zjištěno, že trvalé bydliště v Plzeňském kraji má 87 % respondentů. Také bylo zjištěno vyšší zastoupení návštěvníků s trvalým bydlištěm z jiného než Plzeňského kraje. Rozdíly lze vysvětlit jiným složením lezců, kteří navštěvují skalní útvary a umělé lezecké stěny a lezců, kteří navštěvují pouze umělé lezecké stěny.

Graf č. 6 :Zastoupení návštěvníků lezeckých stěn na území města Plzně s trvalým bydlištěm v Plzeňském kraji, dle okresu

Zdroj: Zpracováno dle vlastního dotazníkového šetření

5.3. Hlubší specifikace profilu lezce

5.3.1. Začátky lezení a preference volby místa lezení

V kapitole věkové složení již bylo zjištěno, kdy lezci s lezením začali z hlediska věku. V této kapitole je prozkoumáváno, kde lezci s lezením přišli poprvé do kontaktu (otázka č. 14, viz dotazník příloha A) a na jaký druh lezení se posléze zaměřili (otázka č. 15, viz dotazník příloha A). Dotazovaní mohli volit z umělých stěn, skal nebo boulderů (v přírodě) nebo uvést vyhovující kombinaci.

Po analýze odpovědí, výsledky ukázaly, že na umělých lezeckých stěnách začínalo s lezením 67 % dotázaných. Na skalách s lezením začalo 33 % respondentů. Boulder (v přírodě), jako místo pro začátek svého lezení nevedl ani jeden respondent. Zároveň jako preferovaný druh lezení, bouldering v přírodě, také nezvolil ani jeden respondent. Lezení čistě jen na na bouldrech v přírodě tedy není mezi dotazovanými lezci populární.

Z hlediska preference však 12 % dotázaných uvedlo, že v kombinaci se skalním lezením a s lezením na umělých stěnách, se boulderingu v přírodě také věnuje. Bouldering je vynikající prostředek pro zvyšování výkonnosti (zejména maximální síly) a je proto

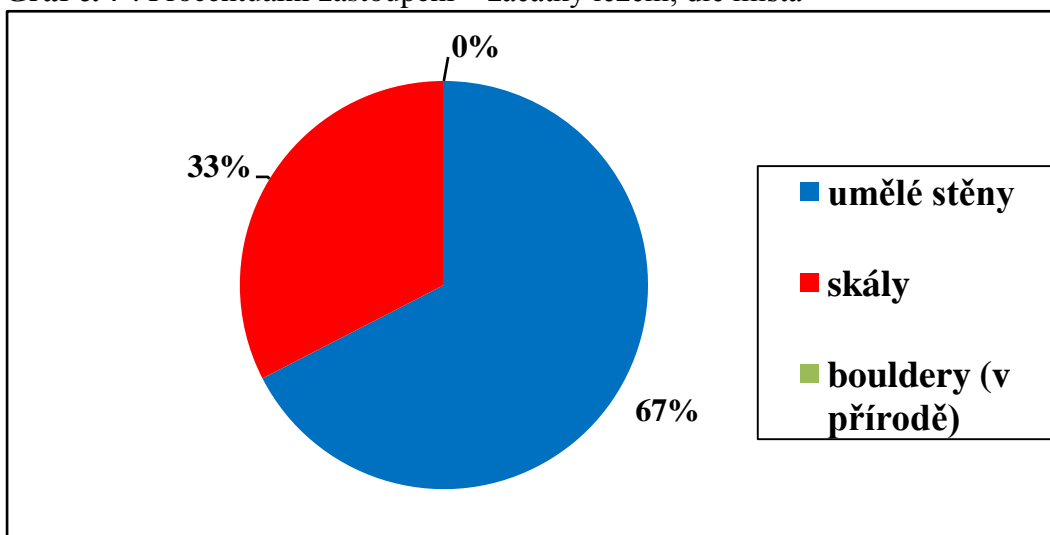
zřejmě více využívána výkonnostními lezci. Ti se tomuto odvětví věnují zejména v chladnějších obdobích roku, kdy je možné udržet i menší nebo oblejší chyty.

Především na umělých stěnách leze 41 % dotázaných, skály a umělé stěny střídá 34 % a především na skalách leze 14 %. U poslední skupiny je pravděpodobné, že lezci preferující výhradně skály, ve skutečnosti nebyli osloveni, protože dotazník byl rozdáván právě na umělých stěnách.

Z výsledků je patrné, že umělé lezecké stěny tvoří základní stupeň, od něhož se poté odvíjí další sportovní vývoj lezce. Umělé lezecké stěny jsou pro začátečníky populární zřejmě díky jejich dostupnosti, celoročnímu provozu s neměnnými podmínkami (indoorové stěny).

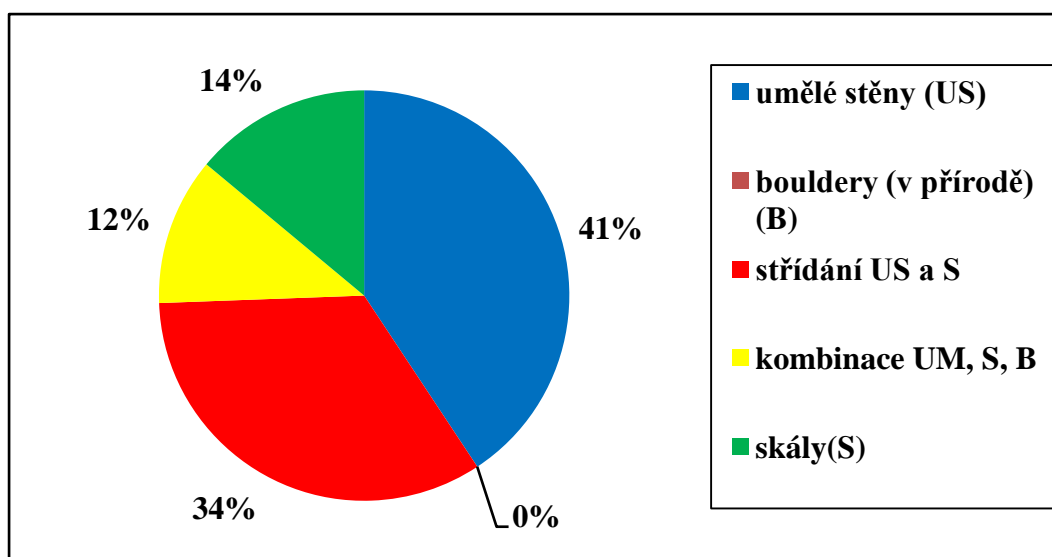
Se zájmovými kroužky, předměty a různými kurzy se startuje na lezeckých stěnách. Proto 2/3 dotazovaných zřejmě přišlo poprvé do kontaktu s lezením právě na umělých lezeckých stěnách. Přesně 67 % dotazovaných, kteří se poté začali více specializovat. A u lezení na umělých stěnách zůstalo, jako u hlavního zaměření 34 %. Zbylá procenta začala kombinovat lezení s ostatními disciplínami. U skupin lezců, kteří volili, že lezou především na skalách nebo střídají různé druhy, lze předpokládat, že lezení na umělých stěnách využívají k tréninku. Nebo jako nouzové řešení pokud nelze lézt venku.

Graf č. 7 : Procentuální zastoupení – začátky lezení, dle místa

Zdroj: Zpracováno dle vlastního dotazníkového šetření

Graf č. 8: Procentuální zastoupení druhů lezení – dle preference

Zdroj: Zpracováno dle vlastního dotazníkového šetření

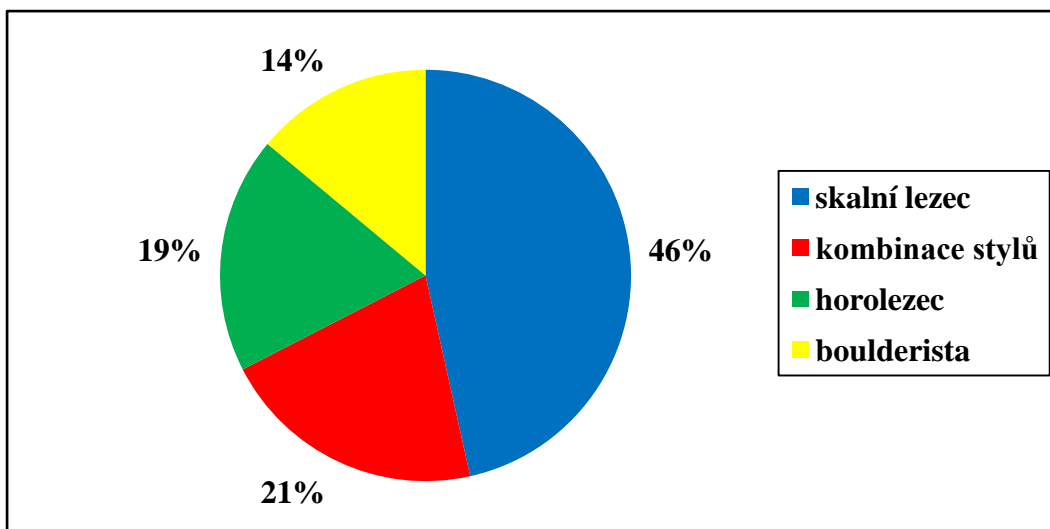
5.3.2. Lezecké zaměření – vlastní zhodnocení

Předchozí kapitola, řešila zaměření lezce na určitý druh lezení podle prostředí, kde je aktivita vykonávána. Tato kapitola řeší otázku, za jakého lezce se jednotlivec sám považuje. Lezec může například vykonávat svou činnost především na umělých lezeckých stěnách, ale přesto se sám může považovat za skalního lezce, kde předpokládá realizaci svých maximálních výkonů. Navíc sem byla zařazena kategorie – závodník, kdy k přípravě mohou být využívány různé terény. Otázka č. 16 (viz dotazník příloha A) nabízela odpovědi – skalní lezec, boulderista, horolezec, závodník a lezec kombinují různé přístupy.

Nejméně oslovených lezců se považuje pouze za boulderistu. Je pravděpodobné, že u lezců hraje velkou roli motivace překonávat psychické překážky, konkrétně strach z pádu, který u boulderingu odpadá. Navíc je bouldering (z lezeckých sportů) nejmladším sportovním odvětvím. Je však třeba uvést, že závody v boulderingu se stávají postupně velmi populárními a například v zastoupení závodů světového poháru jsou (z hlediska významu) téměř rovnocenné s lezením na obtížnost. Proto bude do budoucna velmi zajímavé sledovat, zda počet lezců specializujících se pouze na bouldering bude narůstat.

Mezi lezci jasně dominuje skupina považující se za skalní lezce. Za závodníka se nepovažoval ani jeden oslovený. Z toho vyplývá, že lezení stále zůstává outdoorovou aktivitou, kdy cílem je dobře se připravit na přeledení skalní (přírodní) cesty, a to s pomocí tréninku na umělých stěnách.

Graf č. 9: Procentuální zastoupení dle vlastního uvážení respondentů – považuje se za:

Zdroj: Zpracováno dle vlastního dotazníkového šetření

5.3.3. Frekvence a pravidelnost návštěv

Návštěvníci lezecké stěny navštěvují stěny s určitou pravidelností. Cílem této kapitoly je zodpovědět, jak často a pravidelně lezci umělé lezecké stěny navštěvují. Proto měla tato otázka dvě (na sebe navazující) části. První část nabízela odpovědi, na zodpovězení pravidelnosti (pravidelně, sezóně, výjimečně). Ve druhé části této otázky, respondenti volili z nabídky (týdně, měsíčně, ročně) s doplněním kolikrát za dané období.

Pro 82 % dotazovaných je lezení na umělých stěnách pravidelnou záležitostí, které se věnují s různou frekvencí, viz graf č. 10. Další skupiny tvoří, se shodným procentuálním zastoupením (9 %), skupiny, které se lezení na umělých stěnách věnují pouze sezonně nebo výjimečně. U těchto skupin nebyla hlouběji zkoumána frekvence návštěv.

Většinové zastoupení (82 %) v komunitě lezců tvoří lezci, kteří stěny navštěvují pravidelně a s vysokou frekvencí návštěv. Po analýze výsledků, můžeme říci, že lezení je pravidelnou aktivitou, lezcem začleňovanou do svého týdenního harmonogramu. Neboť většina lezců stěny navštěvuje několikrát týdně. Pouze 18 % návštěvníků tvoří výjimeční lezci spolu se sezonními lezci.

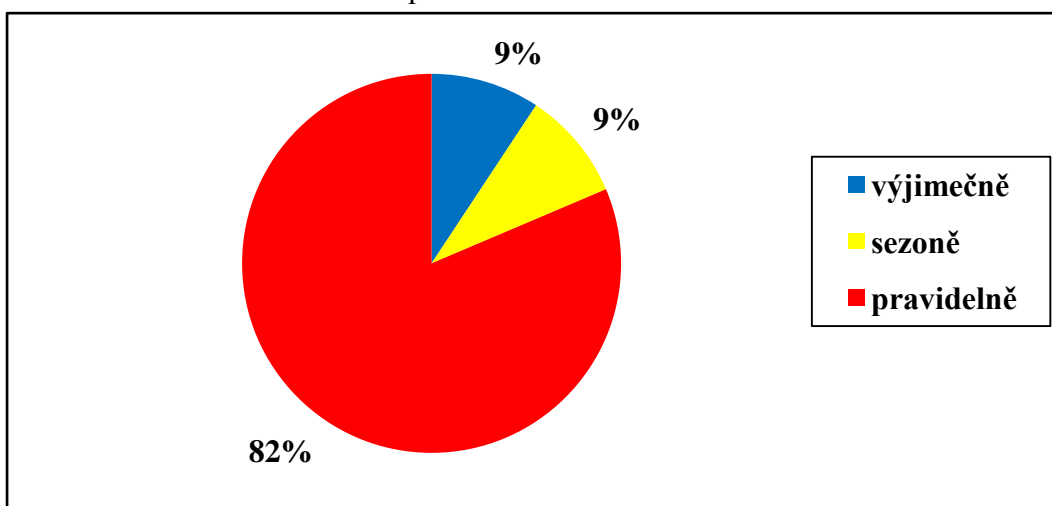
Skupina lezců, kteří pravidelně navštěvují stěny se liší ve frekvenci návštěv. Téměř všichni (99 %), z pravidelných lezců navštěvuje stěny v týdenním režimu. Pouze jeden lezec (1 % zastoupení ve spektru) uvedl, že stěny navštěvuje pravidelně 2 x měsíčně. Zbylé lezce lze rozřadit do 3 skupin, dle frekvence návštěv a vyvodit z toho jací lezci jsou, z hlediska intenzity praktikování tohoto sportu. Jednou týdně navštěvuje stěny 43 %

z pravidelných týdenních návštěvníků. Tuto skupinu můžeme považovat za hoby lezce, kteří si udržují jen svou kondici či základní schopnosti.

Další skupina (48 % z pravidelných návštěvníků) navštěvuje stěny pravidelně 2 – 3x týdně. Tuto skupinu zřejmě tvoří lezci, kteří se sportu věnují více a mají sportovní ambice a cíle. Třetí skupinu s 9% zastoupením (z pravidelných návštěvníků) tvoří lezci, kteří navštěvují stěny 4x a více týdně. Lezci této skupiny se sportu věnují (na amatérské sportovce až překvapivě intenzivně, i když je třeba říci, že v rámci výzkumu nebyla zjišťována doba určená pro jednu návštěvu stěny), Graf č. 11.

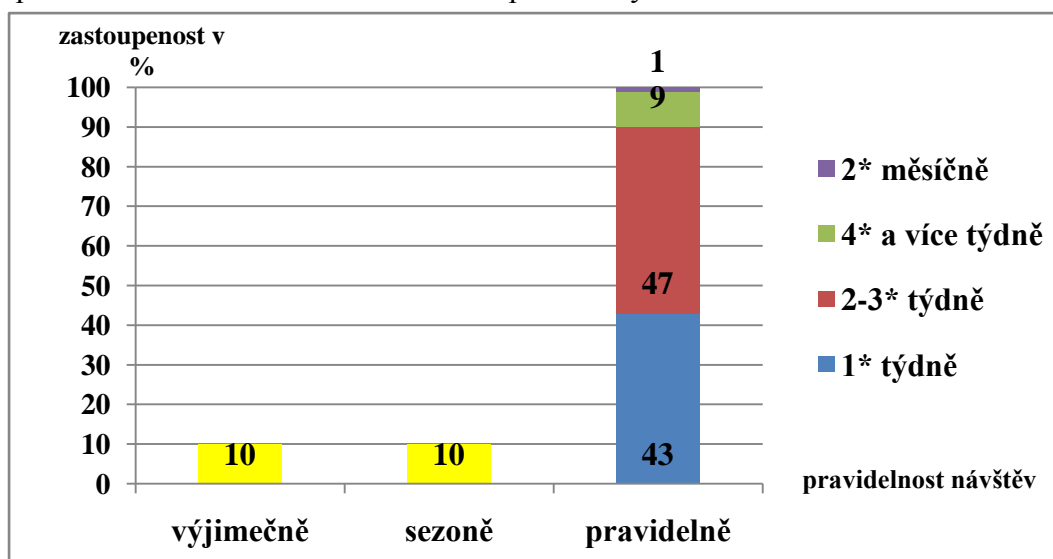
Sezonní lezci pravděpodobně navštěvují stěny v ročním období, kdy je pro ně nemožné vykonávat aktivitu venku (skálolezci). Mezi výjimečné návštěvníky lze začlenit lezce, kteří se dostali k lezení shodou okolností, či zařazují lezení do spektra svých volnočasových aktivit jen výjimečně.

Graf č. 10: Procentuální zastoupení dle častosti návštěv

Zdroj: Zpracováno dle vlastního dotazníkového šetření

Graf č. 11: Pravidelnost návštěv lezeckých stěn při rozložení výjimečně, sezoně a pravidelně. S % rozložením u návštěv pravidelných.

Zdroj: Zpracováno dle vlastního dotazníkového šetření

5.3.4. Cíle tréninku při návštěvě stěny

Pokud lezec navštěvuje stěnu pravidelně, lze předpokládat, že návštěvy jsou určeny pro splnění jistých sportovních cílů. Tato kapitola proto zkoumá charakter cílů, pro které jsou umělé stěny navštěvovány.

Respondenti měli možnost volit z odpovědí – trénink zaměřený na lezení těžkých stěn na skalách, trénink na závody, přelézání co nejtěžších cest na umělých stěnách a z doplňující otázky v případě nevhodnosti možností předešlých.

Skupina 1. – procentuelně největší skupina lezců (36 %), navštěvuje stěny z důvodu tréninku zaměřeného na lezení těžkých cest na skalách. Tomu také odpovídají výsledky v kapitole 5.3.1., která zkoumala preferenci místa lezení. Skalní lezení, popřípadě skalní lezení v kombinaci s dalšími disciplínami preferovalo celkem 60 % dotazovaných. Také v kapitole 5.3.2., 46 % lezců uvedlo, že sebe sami považují především za skalního lezce. Proto není překvapivé, že v téhle otázce nejvíce lezců uvedlo odpověď – můj trénink je zaměřený na lezení těžkých cest na skalách.

Skupina 2. (30 %) – uvedla jako svůj účel návštěvy stěny odpověď – chodím většinou na umělé stěny, kde se snažím přelézat co nejtěžší cesty. Zdá se, že tito lezci nemusí navštěvovat skalní oblasti, ale ke sportovnímu vyžití jim stačí umělé stěny. Je velmi

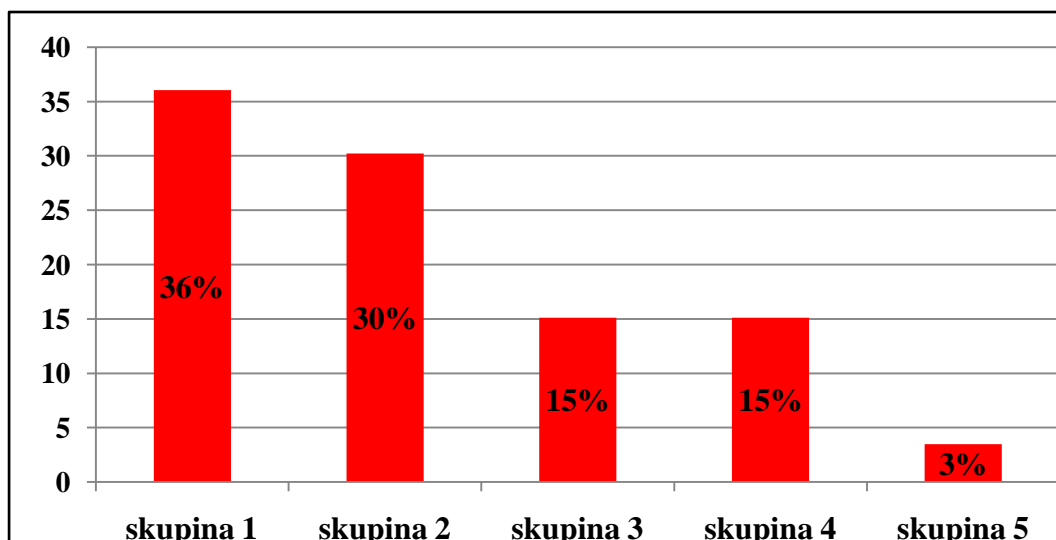
překvapivé, že tito lezci nemají závodní ambice, protože závodění na umělých stěnách je právě na tomto přístupu založeno.

Skupina 3. (15 %) – volila doplňující otázku, kde nejčastěji uváděli odpovědi všeobecného výkonnostního charakteru motivovaného do budoucnosti (zlepšení a udržování kondice, zlepšení techniky, příprava či čistě trénink bez specifikace). Lezce v této skupině můžeme považovat za cílevědomé, kteří lezením na umělých stěnách mají za cíl osobní progres.

Skupina 4. (15 %) – volila doplňující otázku, jejich odpovědi byly všeobecně charakterizovány, jako příjemně strávený čas (zábava, relaxace, zmizet z domova). Tato potencionální funkce lezecké stěny byla již rozebírána v úvodu. Tj. funkce na zdravotní a psychický stav návštěvníka.

Skupina 5. (3 %) – zde nevedla žádnou odpověď.

Graf č. 12: Procentuální zastoupení jednotlivých skupin

Zdroj: Zpracováno dle vlastního dotazníkového šetření

5.3.5. Nejlepší výsledky (přelety, závody)

Otázky 19 až 22 byly zaměřeny na zjištění sportovní úrovně dotazovaných, ať v soutěžích nebo v různých typech přeletů na skalách. K tomu jsou obecně využívány různé klasifikační stupnice, které vznikaly v různých částech světa různým způsobem.

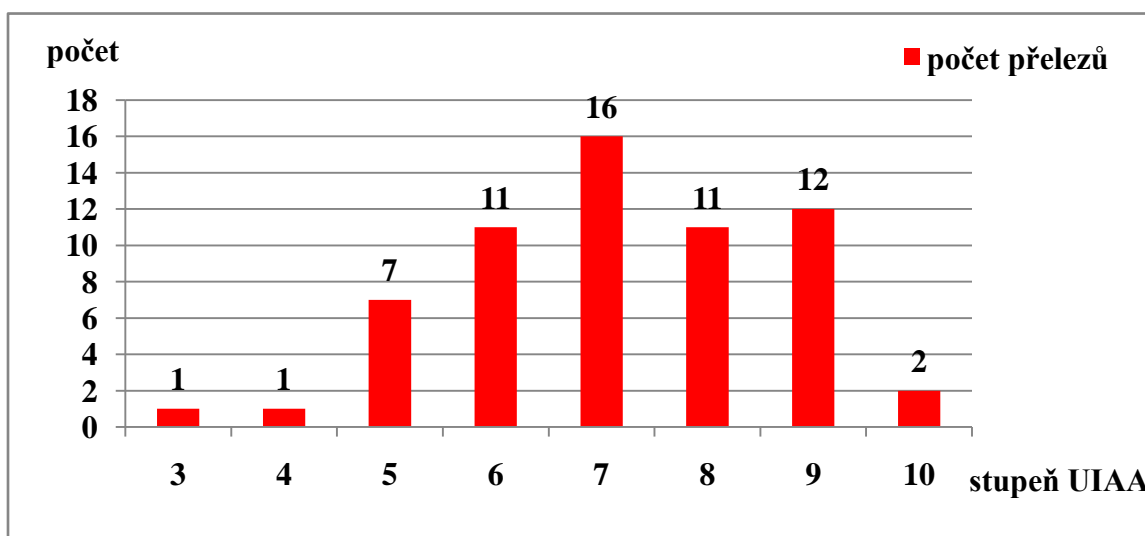
K určení výkonnostní úrovně byly použity klasifikace UIAA a otázky se týkaly přelezů na skalách a jedna otázka byla zaměřena na nejtěžší přelesený boulder (klasifikace fa).

Styl PP (angl. Pink Point) – lezení ve smyslu růžového bodu. Lezec má zapnuté expresky do jištění a zapíná pouze lano. (Vomáčko, Boštíková, 2008).

Styl OS (angl. On Sight) – vylezení cesty na první pohled. Lezec nemá informace o dané cestě, vyleze cestu na první pokus, bez pádu a odsedávání do jištění (Vomáčko, Boštíková, 2008).

Z rozložení v grafu č. 13, je patrné, že dotazovaní lezci (61 odpovědělo) ve stylu PP dosahují relativně vysoké výkonnostní úrovně. V klasifikaci mezinárodní horolezecké klasifikaci UIAA je 3 a 4 stupeň považován za středně těžké až těžké cesty. Stupně 5 a 6 jsou považovány za těžké cesty, pro jejich zdolání je potřeba trénovanosti a zvládnutí techniky. Stupně 7 dosáhlo nejvíce lezců. Tento stupeň je považován za mimořádně obtížný. Od stupně 8 se obtížnost jak po technické, tak silové stránce stále stupňuje a maximum stupnice je 12. Reálně jsou cesty v sedmém stupni považovány za běžné a cesty v devátém stupni za relativně standardní výkon. Současná česká špička považuje za dobrý výkon cestu v 10 stupni a vynikající výkon přelez na spodní hranici 11 stupně (viz lezecké blogy a hodnocení na <http://www.boulder.cz/bb/bbinfos.php>). Pouze výjimeční lezci dosahují 12 stupně. Můžeme tedy říci, že v Plzni je výkonnostní úroveň lezců spíše průměrná a zcela chybí špičkoví lezci dosahujícího 11 stupně.

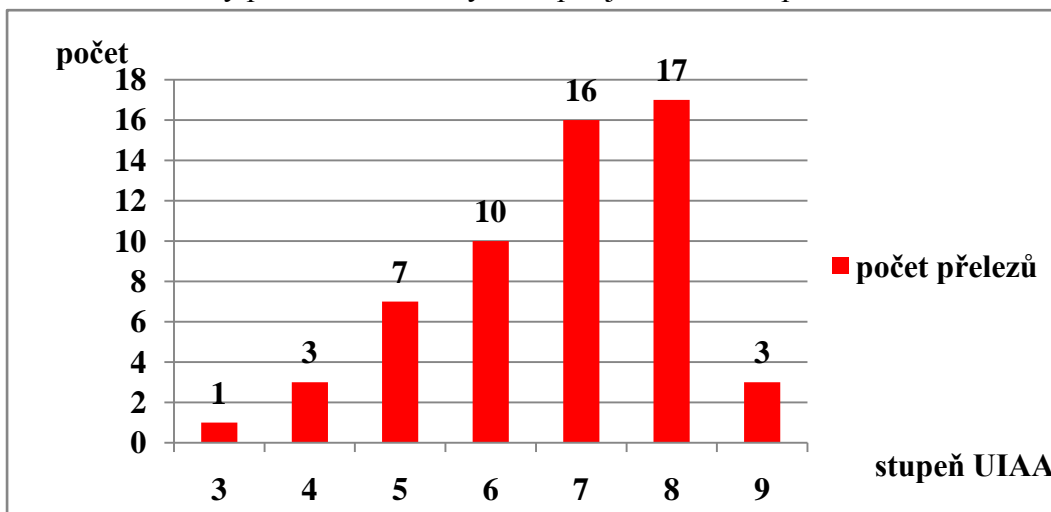
Graf č. 13: Počty přelezů cest ve stylu PP pro jednotlivé stupně klasifikace UIAA

Zdroj: Zpracováno dle vlastního dotazníkového šetření

Ve stylu OS překonávání lezeckých cest dosahují dotazovaní lezci (odpovědělo 57) výsledků potvrzujících výše uvedenou spíše průměrnou úroveň (viz graf č. 14). Maximum OS přeletu je dnes 11 UIAA, přičemž OS přelety cest 9, jsou považovány spíše za standardní výkon.

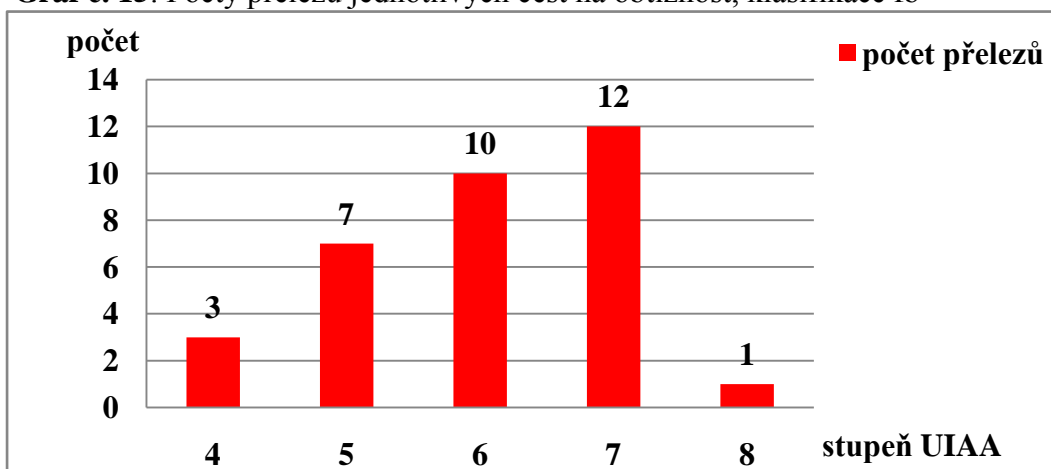
Graf č. 14: Počty přeletů cest ve stylu OS pro jednotlivé stupně klasifikace UIAA

Zdroj: Zpracováno dle vlastního dotazníkového šetření

Na otázku týkající se výkonnostní úrovně přeletů na bouldrech neodpovědělo 53 lezců z 86 dotázaných. I když boulderové stěny navštěvuje hodně lezců z Plzeňska, pravděpodobně stěny využívají převážně jako formu tréninku a nemají ambice dosahovat výsledků v obtížnosti přeletů. Přesto lezci, kteří odpověděli, dosahují převážně nadprůměrných výsledků. Stupnice začíná 3 a končí 8. Stupeň 8. překonal jeden lezec z dotázaných, tedy lezec s velmi dobrou úrovní (viz graf č. 15).

Graf č. 15: Počty přeletů jednotlivých cest na obtížnost, klasifikace fb

Zdroj: Zpracováno dle vlastního dotazníkového šetření

Na otázky 19–22 (viz příloha A) neodpovědělo 19 dotázaných, zřejmě lezci, pro které není uspokojující dosažení vysoké výkonnostní úrovně, ale je pro ně důležitý pocit z vykonávání aktivity. Na otázku č. 22 neodpovědělo 83 za 86 dotázaných. Jeden lezec se umístil na 54. místě v roce 1999 na MČR. Další lezci odpověděli, že se umístili na 15. a 1. místě, ale již neuvodli o jaký pohár, soutěž se jednalo.

5.4. Využití a preference umělých lezeckých stěn na území města Plzně

5.4.1. Volba stěny

V rámci města Plzně, bylo zkoumáno, jaký faktor je rozhodující pro návštěvu stěny. Respondenti měli možnost volit z: dopravní dostupnosti, charakteru stěny, charakteru cest, četnosti cest, podmínek pro lezení (viz příloha A). Každá odpověď nabízela i pod body, které lezci měli možnost zakroužkovat. Při nevhodnosti nabízených odpovědí, měli respondenti přidaný bod, kde se mohli vyjádřit, jaký faktor je ovlivňuje při výběru návštěvy stěny. Rovněž u jednotlivých dílčích pod bodů, byla nabízena možnost doplňující.

Výsledky ukázaly, že pro lezce není rozhodující pouze jeden či dva faktory pro volbu stěny. Rozhodující byla lezce kombinace jednotlivých dílčích faktorů. To znamená, že naprostá většina lezců nevolila u otázky číslo 11 jednu nebo dvě odpovědi z bodů a) až f), ale u každého bodu volili další pod body.

Na bod týkající se dopravní dostupnosti odpovědělo 59 respondentů z 86, přičemž rozhodující z hlediska dopravní dostupnosti je pro 32 % dotázaných, blízkost bydliště, pro 24 % pohodlné parkování v blízkosti stěny, pro 29 % dostupnost MHD a pro 15 % je rozhodující kombinace možností předešlých. Rovněž z hlediska dopravní dostupnosti bylo zjištěno – otázka č. 12 (odpovědělo všech 86 dotázaných), že bez využití motorových dopravních prostředků se ke stěně dopravuje 23 % návštěvníků (kolo, chůze, koloběžka). Pro tuto skupinu byl rozhodující faktor blízkosti bydliště. Střídáním dopravních prostředků (MHD, kola, chůze) se svépomocí ke stěně dopravuje 27 %. Autem se ke stěně dopravuje 27 %, pro ně bylo rozhodující pohodlné parkování v blízkosti stěny. A 23 % se dopravuje ke stěně střídáním všech výše uvedených způsobů dopravy. Celkově můžeme říci, že z hlediska dopravní dostupnosti jsou patrné tři skupiny. První, která se ke stěně

dopravuje svépomocí a pro ní je rozhodující blízkost stěny bydliště. Druhá, pro kterou je rozhodující dobrá možnost parkování u stěny, neboť se ke stěně dopravují automobilem. Třetí skupina využívá dle možnosti kombinaci všech možných způsobů dopravy ke stěně.

Z hlediska charakteru stěny, lezec preferuje stěnu, kde může najít mírně převislé profily (54x zvoleno), kolmé stěny (38x zvoleno) a převislé profily (22x zvoleno). Pro lezce je samozřejmě nejvhodnější stěna, kde může najít všechny druhy profilů, a to rovnoměrně a dostatečně zastoupených. Rozložení odpovědí v podstatě odpovídá struktuře a úrovni lezců. Nejméně je preferována převislá stěna (vhodná pouze pro výkonnostní lezce), naopak nejvíce preferovaný je mírně převislý profil, vhodný jak pro průměrné tak příležitostné lezce.

Z hlediska charakteru cest nejvíce lezců preferuje stěny, kde je možnost vyhledat vytrvalostní cesty pro trénink (42x zvoleno) pak technické cesty (35x zvoleno) a nejmenší význam má charakteristika, kdy stěna co nejvíce připomíná skálu (18 zvoleno). Toto je zajímavé pro majitele stěn, protože simulace přirozených skalních povrchů a chytů je u umělých stěn velmi nákladná. Do doplňující odpovědi 4 respondenti uvedli, že vyhledávají co nejjednodušší cesty.

Dále pro všechny dotazované lezce je důležité, aby stěna měla mnoho cest. Tento faktor je rozhodující pro všechny dotazované lezce. Majitelé stěn, by se měli zaměřit na tento faktor, neboť se jeví jako zásadní požadavek pro spokojenost návštěvníka stěny.

Z hlediska podmínek pro lezení, je pro lezce nejdůležitější kvalita chytů (47x zvoleno) a majitelé stěn by na kvalitu chytů měli klást důraz. Zde se jedná zejména o správnou volbu chytů k jednotlivým profilům a výběr takových chytů, aby nezpůsobovaly zranění. Jejich kvalita (zejména odolnost proti olézání a vydrolování) je dnes už většinou samozřejmostí. Naopak nejméně důležité z nabízených možností jsou doplňky pro trénink (10x zvoleno). Komunita lezců, která se na stěně schází, byla jako jeden z mnoha rozhodujících faktorů zvolena 35x. Zaplněnost lezci 29x zvolena. Zázemí stěny (šatny, sprcha, restaurace, fitness) bylo zvoleno 14x. Je zřejmé, že pro lezce je důležitější, kdo na stěnu chodí, než to, jak je stěna zaplněna. Lezec raději půjde na stěnu, která je zaplněna lezci, než aby šel tam, kde se nachází z jeho pohledu nevhodná komunita. Nejmenší význam lezci přikládají zázemí – ať šatnám nebo doplňkům na trénink.

U doplňujícího bodu f), respondenti uvedli jako rozhodující faktor časové možnosti 4x, 7x hospodu a 3x trenéra.

5.4.2. Návštěvnost stěn

Na území města Plzně se nachází celkem sedm umělých lezeckých stěn. Stěny je možno teoreticky rozřadit, dle stylu lezení, na boulderové a typické lezecké stěny. Boulderové stěny jsou „Rock and Wall“ a stěna v budově FPE ZČU „Sauna“. Dle přístupu je stěna možné rozdělit na veřejně přístupné a klubové. Bez předešlé registrace v klubu nejsou volně přístupné stěny v budovách ZČU, tj. („Sauna“ a stěna ZČU na Zeleném Trojúhelníku). Dle umístění je možné stěny členit na venkovní a vnitřní. Dvě stěny jsou venkovní („Žlutá kobra“ a Škoda sport park). Zbylé jsou zastřešené.

Respondentům v dotazníku byly pokládány otázky: jaké stěny jste již navštívil, jaké stěny navštěvujete pravidelně s rozdělením na venkovní a vnitřní stěny. Také zdali je dostatečný počet lezeckých stěn v Plzni. (viz příloha A)

Z grafu č. 16 je patrné kolik lezců z dotazovaných již jednotlivé stěny navštívilo. Lezecká stěna „Lokomotiva“ je mezi lezci nejpopulárnější a zároveň ji také již navštívilo nejvíce lezců. Nejméně lezců navštívilo klubové stěny „Sauna“ a na Zeleném trojúhelníku. Důvodem je, že stěny nejsou volně přístupné. Z volně přístupných stěn nejméně lezců navštívilo stěnu v areálu Kolosea. Důvodem může být komunita lezců, menší výběr cest a další faktory, které byly rozebírány v předchozí kapitole, a které negativně stimulují lezce k návštěvě stěny.

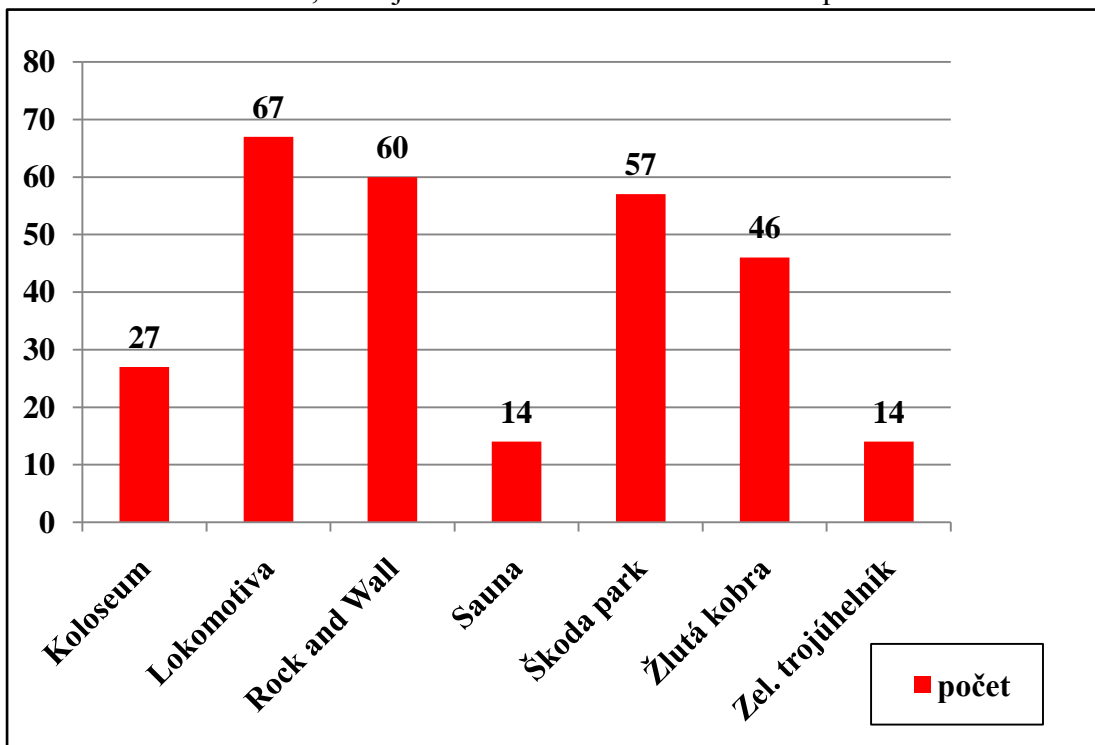
Z vnitřních stěn, nejvíce lezců pravidelně navštěvuje stěnu na „Lokomotivě“. Důvodem je zřejmě soubor faktorů, kde převládá komunita lezců, velký počet cest a výběr různých profilů. Oproti jiným stěnám (např. Žluté kobře a pražským stěnám „BiGWall“ a „SmíchOff“) je limitující nižší výška stěny. Tuto stěnu již navštívilo 67 respondentů a pravidelně ji navštěvuje 62 respondentů (bylo 86 dotázaných). Drtivá většina, která stěnu již navštívila, ji dále navštěvuje pravidelně. Nejméně pravidelně navštěvované stěny z výsledku průzkumu jsou stěny na Zeleném trojúhelníku (5 pravidelných návštěvníků) a „Sauna“ (3 pravidelní návštěvníci). Stěny „Rock and Wal“l a Koloseum mají přibližně stejný poměr mezi lezci, kteří již stěnu navštívili a kteří ji dále navštěvují pravidelně. Přibližně 1/3 lezců, kteří stěnu navštívili, ji již dále nenavštěvují pravidelně. Stěnu v „Rock and Wall“ klubu navštěvuje pravidelně 41 lezců a stěnu v Koloseu 18 lezců z dotazovaných.

Z venkovních stěn, Žlutou kobru pravidelně navštěvuje 15 lezců, stěnu ve Škoda sport parku navštěvuje pravidelně 28 lezců a současně pravidelně obě stěny navštěvuje 23

lezců. Pravidelnost návštěv venkovních stěn výrazně ovlivňuje počasí ale také skutečnost, že vstup je tam zdarma.

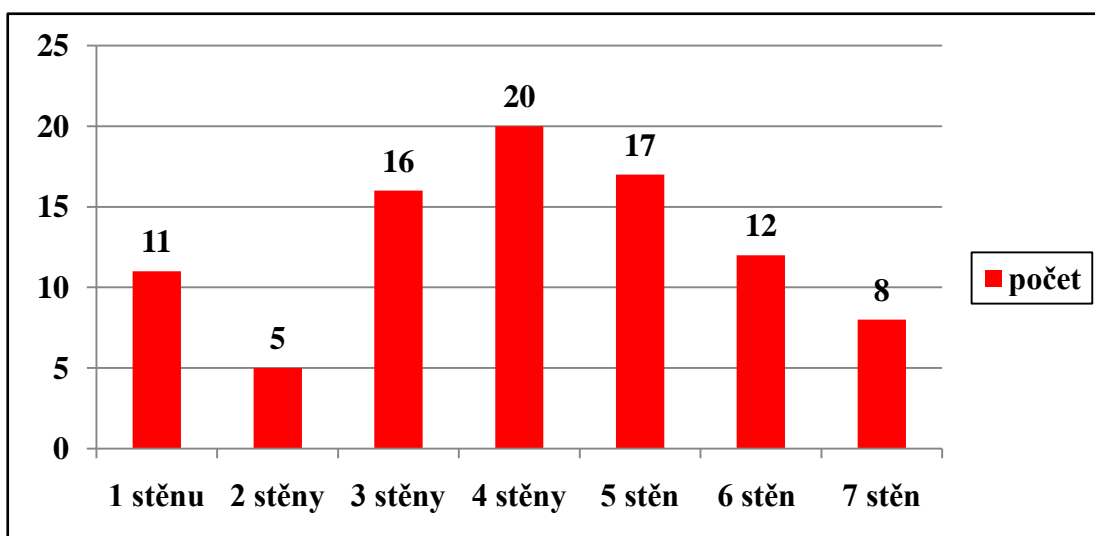
Zároveň 67 % respondentů si myslí, že je dostatečný počet umělých stěn v Plzni. Zbýlá procenta pokládají současný počet umělých lezeckých stěn v Plzni za nedostatečný.

Graf č. 16: Počet lezců, kteří již danou stěnu navštívili z 86 respondentů

Zdroj: Zpracováno dle vlastního dotazníkového šetření

Graf č. 17: Kolik stěn již dotazovaný navštívil

Zdroj: Zpracováno dle vlastního dotazníkového šetření

5.5. Lezci a cestování

V této kapitole je řešena problematika dojíždění lezců z Plzně na jiné stěny (mimo místo bydliště). Lezci běžně cestují do mnoho kilometrů vzdálených lezeckých oblastí. U umělých lezeckých stěn, kdy je předpokládáno, že slouží především k tréninku, je problematika dojíždění nejasná. Pro osvětlení této problematiky byly položeny dvě otázky v dotazníku (otázky č. 17 a 18, viz dotazník příloha A).

Na otázku, navštěvujete stěny i mimo Plzeň, odpovědělo 52 % respondentů, že nikoliv. Ti, co navštěvují umělé stěny i mimo Plzeň (celkem 19 lezců) nejčastěji uváděli stěny nacházející se v Praze („SmíchOff“, „Mammut“, „BiGWall“ a „Lokal Blok“). Další lezci uvedli, že navštěvují stěnu v Ústí nad Labem (3lezci), v Písku 4 lezci, v německém Norimberku („Café Kraft“) 2 lezci a 12 lezců zvolilo odpověď – navštěvují stěny mimo Plzeň, ale bez přesnější lokalizace stěny. Lezecké stěny mimo Plzeň zřejmě navštěvují lezci, kteří nemají rádi jednotvárnost či nejsou spokojeni s úrovní nabídky. Pražské stěny jsou nejvíce lezci navštěvované díky časové dostupnosti a kvalitě. Zejména výška stěn a tedy délka cest jsou významným faktorem u více sportovně zaměřených lezců „Café Kraft“ je velmi populární zřejmě díky lezeckým legendám (Wolfgang Güllich, Alexander Megos), kteří jsou s tímto centrem spojovány.

Na otázku, jezdíte do hor a jaké skalní oblasti navštěvujete, respondenti odpovídali: Frankenjura 9 lezců (Německo – severozápadně od Norimberku, oblast světové úrovně), Alpy 7 lezců, 4 lezci Dolomity, 4 lezci Arco (severně od Lago di Garda), 2 lezci Vysoké Tatry. V rámci Plzeňského kraje 14 lezců cestuje do skalních oblastí, nejčastěji uváděné lokality: Kozelka, Polínko a Radyně. České i zahraniční lokality v kombinaci několika skalních oblastí uvedlo 7 lezců. 40 dotázaných na tuto otázku neodpovědělo.

Z výsledků je patrné, že lezci kvůli lezení vyhledávají mnoho českých, ale i zahraničních skalních oblastí. Skály považují za prioritní a oproti stěnám, do nich jezdí poměrně často, a to i na značné vzdálenosti. Vzhledem k poloze je populární zejména Frankenjura, kam lezci mohou jezdit i na jeden den, s večerním návratem do Plzně. U této oblasti lezci uvedli roční frekvenci do 10 návštěv 5 lezců, 10 až 20 návštěv 4 lezci a 2x a více jezdí do Frankenjury 3 lezci. Populární jsou i Alpské oblasti (Arco je navštěvováno i v časných jarních a pozdních podzimních měsících), které lezci navštěvují několikrát ročně (1 až 2x ročně 6 lezců, 2 až 5x ročně 4 lezci a jeden lezec uvedl, že 10x a více). Dva lezci dokonce uvedli, že cestují do skalních oblastí přibližně 50x ročně. Stěny mimo Plzeň lezci

navštěvují spíše pro zpestření v zimních měsících nebo (u sportovně ambicióznějších lezců) jako doplněk k tréninku (lezení dlouhých cest, resp. rozvoj vytrvalosti).

6. Shrnutí a diskuze dosažených výsledků

6.1. Konfrontace

Tato práce navazuje částečně na práci Urválka (2003) a Lišky (2006), kteří se ve svých pracích zabývali problematikou skalních oblastí a jejich vazbou na cestovní ruch. I když jejich práce byly orientovány *de facto* v jiném směru, a to zejména směrem na cestovní ruch, některá data bylo možno využít.

V pracích rovněž byly vypracovány obecné profily lezců a řešila se podobná problematika. Obecný profil lezce je jakousi „průměrnou charakteristikou“ prezentující obecné charakteristiky typického lezce (v případě této práce se jedná o návštěvníka umělých lezeckých stěn v Plzni). Protože se jedná o zobecňující charakteristiku, jsou právě obecné profily lezců, prezentované v jednotlivých výše citovaných pracích, v rámci diskuse srovnávány. Předpokládáme, že podchycené změny mohou signalizovat určité trendy, na jejichž základě se lezecká komunita mění. Při porovnání profilů muselo být zohledněno zejména místo a účel prováděných výzkumů. Urválek (2003), prováděl výzkum v údolí Labe na pískovcových skalách. Porovnávání profilu lezce s výsledky Liška (2006) bylo průkaznější, jelikož v jeho práci prováděl dotazníkové šetření v Plzeňském kraji a částečně i na umělých stěnách. V ohledu porovnávání profilů je bráno v potaz, že lezec, ať už vykonává jakoukoliv disciplínu horolezectví, stále spadá do kategorie horolezec.

Zajímavé je, že Liška (2006), ve své práci uvedl, že při jeho průzkumu v Plzeňském kraji chyběla lezcům vysoká vnitřní umělá lezecká stěna a lezci v zimě byly nuceni za lezením dojíždět. Také předpokládal, že takováto stěna by mohla mít vliv na cestovní ruch a mohla by být ekonomicky úspěšná. Po obhájení jeho práce v roce 2006 již v roce 2008 vznikla v Plzni v městské sportovní hale („Lokomotiva“), stěna parametrů, která lezcům chyběla. Tento předpoklad potvrzuje i vysoká návštěvnost a oblíbenost stěny na „Lokomotivě“.

Kromě stěny na „Lokomotivě“ v popisovaném období v Plzni přibýly i další stěny – vnitřní „Rock and Wall“ (zaměřená na bouldering) a Koloseum a venkovní „Žlutá kobra“. Právě existence dvou venkovních stěn (s přístupem zdarma) zřejmě do značné míry komplikuje provoz vnitřních komerčních stěn v letních měsících („Lokomotiva“ je v červenci a srpnu mimo provoz a „Rock and Wall“ poměrně výrazně omezuje provozní

dobu). V každém případě je možné říci, že lezení na umělých stěnách v Plzni v současnosti prožívá výrazný rozvoj, kdy byla budována nová zařízení, přičemž téměř polovina oslovených respondentů tento stav stále nepovažuje za uspokojivý.

6.2. Typický lezec a vazba stěn

Na základě zpracování otázek vypracovaného dotazníku, které je zpracováno v kapitole 5 (výsledky práce), je možné charakterizovat obecný profil lezce na umělých lezeckých stěnách v Plzni (Tab. č. 2)

Tabulka č.2 : typický lezec na umělých stěnách

typický lezec na umělých stěnách					
pohlaví	muž	67%	pravidelnost návštěv stěn	pravidelná	82%
věk	26 až 30 let	41%	frekvence návštěv stěny	týdenní	80%
rodinný stav	svobodný	85%	cíl tréninku	zaměření na lezení těžkých cest na skalách	36%
vzdělání	vysokoškolské	50%	lezecké schopnosti	průměrné až mírně nadprůměrné	
trvalé bydliště	Plzeň město	73%	rozhodující faktor při volbě stěny	kombinace faktorů	
začátek lezení	na umělé stěně	67%	již navštívili	3–5 stěn v Plzni ze 7	
preferance	kombinace disciplín	46%	stěny mimo Plzeň	navštěvuje	52%
považují se	za skalního lezce	46%	do hor (skalních oblastí) jezdí		47%

Zdroj: Zpracováno dle vlastního dotazníkového šetření

Při porovnání s prací Liška (2006), který prováděl dotazníkové šetření na skalních útvech a volně přístupných lezeckých stěnách v Plzeňském kraji a s prací Urválka (2003), který prováděl dotazníkové šetření v Labském údolí mezi lezci, kteří lezou v místech tradičních pískovcových skal, zjišťujeme, že pohlaví mezi lezci je bez výraznějších změn. Pouze ženské pohlaví v Plzeňském kraji mírně narůstá, od roku 2006 o 2 %. Ve věkové kategorii lezců 0 až 20 let v porovnání s Liška (2006) přibýlo o 50 % více dívek. Také se mění procento zastoupení ve prospěch dětí. Z hlediska rodinného stavu se v porovnání s Liška (2006) a Urválek (2003), stále zvyšuje procento svobodných lezců.

V roce 2003 jich bylo 58 %, v roce 2006 – 81 % a v roce 2014 – 85 %. Z hlediska vzdělání došlo k výrazným změnám zejména u vysokoškolsky vzdělaných lidí. V roce 2003 – 16 % a v roce 2014 již 50% zastoupení mezi lezci. Trvalé bydliště má stále většina lezců v Plzni – městě, 87 % v roce 2014 v roce 2006 – 74 %.

6.3. Využití práce

Díky anonymnímu dotazníkovému šetření byla v terénu sebrána data, která byla posléze analyzována, výsledky byly komentovány. Analýza jednotlivých částí dotazníku představila demografické a sportovní charakteristiky lezců v Plzni a poukázala na jejich zvyky a chování.

Výsledky práce by mohly být využitelné pro současné i potenciální provozovatele lezeckých stěn. Protože se často jedná o sportovní zařízení, která jsou budována z veřejných prostředků, je možné při dalším rozhodování o lokalizaci a financování využít data, která jsou prezentována v této práci.

Z tohoto pohledu jsou využitelné zejména následující zjištěné skutečnosti:

- 1) lezecké stěny jsou vázány na místa s větší koncentrací obyvatel a dnes patří ke standardním zařízením pro trávení volného času;
- 2) pro lezce jsou při výběru stěny důležité a preferované faktory: velká pestrost a výběr lezeckých cest, mírný převis nad velkým převisem a kolmou stěnou, komunita lidí, výběr profilů, význam má možnost parkování v blízkosti stěny;
- 3) lezci jsou nenároční na zázemí (šatny atd.) a nepožadují speciální tréninkové pomůcky a doplňky (v tomto bodě je otázkou, zda dotazovaní měli s takovými pomůckami zkušenost, protože v Plzni se téměř nikde nevyskytují);
- 4) v Plzni jsou venkovní stěny se vstupem zdarma, kam jsou lezci zvyklí chodit (zejména na stěnu ve Škoda parku). Existence těchto stěn může komplikovat provoz lezeckých stěn v Plzni v letních měsících.

Použití výsledků v reklamě by bylo rovněž možné. Neboť nyní víme, jak vypadá složení skupin lezců. Některé skupiny jsou méně početně zastoupené, jiné více. Známe lezecké preference.

7. Závěr

V této práci byla pozornost věnována umělým lezeckým stěnám, které v poslední době zaznamenávají značný rozvoj. Rozvoj těchto stěn v České republice začal až v druhé polovině devadesátých let. V současné době jsou již umělé lezecké stěny součástí nabídky volnočasových pohybových aktivit v mnoha městech. Stěny jsou často součástí víceúčelových sportovních areálů, škol a různých objektů, které mají za cíl oslovovat klientelu nabídkou sportovních aktivit. Oproti skalním oblastem je předností vnitřních lezeckých stěn možnost využití během celého roku bez ohledu na počasí. Umělé lezecké stěny jsou doménou závodního sportovního lezení (obtížnost, bouldering, rychlost), které je dnes již jednoznačně spojeno s umělými lezeckými stěnami.

Prvním základním cílem předložené práce byla analýza prostorové diferenciaci umělých lezeckých stěn v České republice. V rámci tohoto hlavního cíle byly ověřovány dvě hypotézy, zaměřené na hlavní faktory ovlivňující prostorovou diferenciaci lezeckých stěn. K lokalizaci stěn byly použity internetové stránky, které mají nejširší seznamy umělých stěn (<http://www.horydoly.cz/horolezci/umele-lezecke-steny.html>, <http://www.lezeckestenyvcr.cz/>, <http://www.firmy.cz/>), Seznamy jednotlivých stěn byly porovnávány, tak aby v seznamu nechyběla žádná stěna, která splňovala podmínky stanovené v úvodu práce (viz kapitola 3.). Získaná databáze lezeckých stěn je přidanou hodnotou této práce.

Jako předpokládané hlavní faktory ovlivňující rozmístění stěn v rámci ČR byly uvažovány lezecká tradice (byla předpokládána větší koncentrace stěn v oblastech se silnou lezeckou tradicí – tzv. pískovcové lezecké oblasti; hypotéza 1) a dále hustota zalidnění (hypotéza 2). U první hypotézy bylo zjištěno, že lezecká tradice není faktorem podmiňujícím zvýšenou koncentraci lezeckých stěn. Naopak se zdá, že existence kvalitních lezeckých terénů vznik stěn částečně inhibuje. Naopak, mezi větší hustotou zalidnění a zvýšeným počtem lezeckých stěn byla zjištěna zřejmá vazba, kdy lezecké stěny jsou zpravidla vázány na místa s větší koncentrací obyvatel.

Druhým základním cílem bylo na území města Plzně zjistit, do jaké míry jsou stěny využívány, kdo jsou jejich návštěvníci a jak často tuto aktivitu vykonávají. Tento cíl měl dílčí cíle (a) určit faktory podmiňující preferenci jednotlivých stěn, b) vypracovat profil skálolezce a porovnat změny v čase). Nutností ke splnění tohoto cíle bylo provedení anonymního dotazníkového šetření. Toto probíhalo na pěti lezeckých stěnách v Plzni, kdy bylo osloveno 86 respondentů. Po analýze získaných dat byl vypracován obecný profil

lezce na umělých plzeňských stěnách, zjištěny preference a využití stěn. Získaná data byla porovnáвана s výsledky uvedenými v pracích Urválka (2003) a Lišky (2006). Z dotazníkového šetření vyplynulo, že průměrný návštěvník lezecké stěny je muž, svobodný, vysokoškolsky vzdělaný, ve věku 26 až 30 let s trvalým bydlištěm v Plzni, který pravidelně navštěvuje lezeckou stěnu s frekvencí několikrát týdně. Jeho cílem při návštěvě je trénink zaměřený na přelézání těžkých cest na skalách, jeho schopnosti (vzhledem k současné úrovni sportovního lezení v ČR) jsou průměrné až podprůměrné. S lezením začínal na umělé stěně, ale přesto se považuje za lezce skalního. Nemá jeden pro něj rozhodující faktor při volbě stěny, ale vychází z kombinace faktorů (zejména blízkost stěny bydlišti a skutečnost, zda stěna nabízí výběr cest). Preferuje stěnu s mírně převislymi profily a kvalitními chyty, důležitá je pro něj komunita, která se na stěně schází. Upřednostnil by zaplněnou stěnu před (pro něj) nežádoucí komunitou. Již navštívil 3 až 5 stěn v Plzni ze 7 možných, umělé lezecké stěny navštěvuje i mimo Plzeň, také jezdí do hor (skalních oblastí). Ze skalních oblastí mimo ČR preferuje Frankenjuru v Německu, ze vzdálenějších oblastí pak jezdí do italského Arca. Pravidelně navštěvuje skalní oblasti v Plzeňském kraji (Kozelku, Polínko, Radyni).

Ze srovnání se závěry a daty z roku 2003 resp. 2006 (Urválek, 2003; Liška 2006) vyplývá, že zásadními událostmi, které zasáhly plzeňskou lezeckou komunitu v období 2006 až 2014 byly stavby několika lezeckých stěn, kdy největší význam mělo zprovoznění stěny na „Lokomotivě“. Druhou nejvýznamnější je stěna zaměřená na bouldering – „Rock and Wall“. Je možné říci, že za toto období se výrazně zvedl počet mladých lezců (do 20let věku) a narostl počet žen, které se lezení věnují. Je pravděpodobné, že pro tyto změny mělo význam právě i zprovoznění stěn, protože standardizované a bezpečnější podmínky na stěnách (ve srovnání se skalními oblastmi) umožňují lezení i lezcům s podstatně nižší výkonností.

V práci (kapitola 5, výsledky práce) jsou shrnuty i zjištěné skutečnosti, které mohou mít praktický význam pro současné i potenciální provozovatele stěn a pracovníky, kteří rozhodují o lokalizaci stěn jako objektů cestovního ruchu a trávení volného času.

Závěrem je, na základě výše uvedeného, možné konstatovat, že všechny stanovené cíle práce byly splněny.

Práci by bylo možné rozšířit nebo na ni navázat historií umělých lezeckých stěn a vůbec shrnutím vývoje sportovního lezení (např. v západních Čechách). Jelikož v dostupné literatuře je minimum informací o této problematice. V rámci Plzně v literatuře zcela chybí

informace o historii umělých lezeckých stěn. Jejich vývoj probíhal na komerční úrovni v posledních dvaceti letech.

8. Resumé

Tato práce obsahuje informace o profilu typického lezce a jeho preferencí při volbě stěny v rámci města Plzně, dle možností byl profil lezce porovnán s profily lezců, které byly vypracovány v předešlých pracích. Také se zabývá vazbou umělých lezeckých stěn na tradiční skalní oblasti a na koncentraci obyvatel v rámci celé České republiky. Stručně popsána byla historie horolezectví a historie umělých lezeckých stěn.

9. Summary

This work contains detailed information about the profile of typical climber and his or her preference in choosing the climbing walls throughout Pilsen city. The climber's profile was compared to climbers' profiles having been studied previously. It also takes interest in covering of artificial climbing walls in the rock area and people concentration within the Czech Republic. The history of climbing and artificial climbing walls was concisely described.

10. Seznam použité literatury a pramenů

NEUMAN, J. *Turistika a sporty v přírodě*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2000, 197 s. ISBN 80-717-8391-9.

VOMÁČKO, L., BOŠTÍKOVÁ S. *Lezení na umělých stěnách*. 2., upr. vyd. Praha: Grada, 2008, 197 s. ISBN 978-80-247-2174-3.

PROCHÁZKA, V., BOŠTÍKOVÁ, S.. *Horolezectví*. 1. přeprac. vyd. Praha: Olympia, 1990, 246 s. Sport (Olympia). ISBN 80-703-3037-6.

VYŠKOVSKÝ, J., BOŠTÍKOVÁ S. *Turistika a sporty v přírodě*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 1997, 98 s. Sport (Olympia). ISBN 80-210-1552-7.

DIEŠKA, I. *Horolezectvo zblízka*. Bratislava: Šport, slevenské telovýchovné vydavateľstvo, 1984.

DIEŠKA, I., ŠIRL, V. 1989. *Horolezectví zblízka*. 1. vydání. Praha : Olympia. 444 s.

URVÁLEK, V. 2003. *Skalní útvary jako objekty ČR (se zaměřením na údolí Labe-Děčín-Hřensko)*. Bakalářská práce. 61 s.

LIŠKA, M. 2006. *Skalní útvary jako objekty ČR (v Plzeňském kraji)*. Bakalářská práce. 59 s.

MATUŠKOVÁ, A., ČERVENÝ, P. *Cvičení ze statistických a grafických metod pro geografy*. 2. přeprac. vyd. V Plzni: Západočeská univerzita v Plzni, 2003, 88 s. ISBN 80-708-2961-3.

HOFBAUER, B. *Děti, mládež a volný čas*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004, 176 s. ISBN 80-717-8927-5.

BALÁŠ, J., STREJCOVÁ B., VOMÁČKO L. *Lezeme a šplháme: 68 her a cvičení na stěně a na náradí*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008, 113 s. Děti a sport. ISBN 978-80-247-2272-6.

MIKOŠKA, J., STREJCOVÁ B., VOMÁČKO L. *Outdoorové sporty: 68 her a cvičení na stěně a na náradí*. 1. vyd. Brno: ComputerPress, 2006, 116 s. Děti a sport. ISBN 80-251-0896-1.

DVOŘÁKOVÁ, H., STREJCOVÁ B., VOMÁČKO L. *Základní motorika: 68 her a cvičení na stěně a na nářadí*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, KTV, 2006, 44 s. Děti a sport. ISBN 80-729-0259-8.

Seznam umělých lezeckých stěn. [online]. [cit. 2014-06-19]. Dostupné z: <http://www.horydoly.cz/horolezci/umele-lezecke-steny.html>

Lezecké stěny v ČR [online]. [cit. 2014-06-19]. Dostupné z: <http://www.lezeckestenyvcr.cz/>

Lezecké stěny [online]. [cit. 2014-06-19]. Dostupné z: <http://www.firmy.cz/?geo=0&q=lezecke+st%C4%9Bny>

Počet obyvatel v okresech [online]. [cit. 2014-06-19]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?kapitola_id=368&potvrd=Zobrazit+tabulku&go_zobraz=1&cislatab=DEMPU001_OK&cas_1_88=20121231&voa=tabulka&str=tabdetail.jsp

Definice zdraví [online]. [cit. 2014-06-19]. Dostupné z: http://www.sos-ub.cz/proj_06/lekce4/hyp9.htm

Sňatečnost [online]. [cit. 2014-06-19]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/snatecnost>

Seznam grafů, tabulek, obrázků a příloh

Příloha A:

DOTAZNÍK

Tento **anonymní** dotazník slouží jako podklad pro bakalářskou práci zpracovávanou na Centru biologie, geověd a envigogiky na Zápodočeské univerzitě v Plzni.

Autorem práce je Václav Polívka. Vedoucím práce je doc.Pavel MENTLÍK

(tel. 777 646 307).

Cílem práce je získat chybějící informace a data o fenoménu lezení na umělých stěnách, které se v poslední době výrazně rozvíjí.

Veškeré otázky slouží pouze jako podklad pro bakalářskou práci, v rámci práce nejsou shromažďovány žádná osobní data.

Vhodnou odpověď prosím zaškrtněte symbolem X

- 1) Vyberte pohlaví:
 - muž
 - žena
- 2) Vyberte podle (Vašeho věku):
 - 0 – 20
 - 21 – 25
 - 26 – 30
 - 31 -40
 - 40 a více
- 3) Vyberte svůj rodinný stav:
 - svobodný/svobodná
 - ženatý/vdaná
- 4) Vyberte své nejvyšší dosažené vzdělání:
 - vysokoškolské
 - středoškolské
 - střední odborné
 - (základní)

- 5) Vyberte okres svého (trvalého bydliště):
- Plzeň-město
 - Plzeň-jih
 - Plzeň-sever
 - Klatovy
 - Domažlice
 - Tachov
 - Rokycany
 - V Plzni a okolí mám pouze přechodné bydliště – dopište, prosím místo trvalého bydliště
 - Jiný okres trvalého bydliště
- 6) S lezením jsem začal v letech
- 7) Jak často a pravidelně navštěvujete umělé horolezecké stěny?
- a)
- Pravidelně
 - výjimečně
 - Sezonně
- b)
- Týdně – kolikrát
 - Měsíčně - kolikrát
 - Ročně - kolikrát
- 8) Vyberte stěny, které jste již navštívil/a:
- Koloseum, Sokolovská 74
 - Městská sportovní hala, Úslavská 75 - Lokomotiva
 - Rock and Wall, Sady 5. května 24
 - Sauna, (Stěna na Fakultě pedagogické ZČU) Klatovská 51
 - Škoda sport park, Malostranská
 - Žlutá kobra, Štruncovy sady, u stadionu Viktorie Plzeň
 - Stěna ZČU na Zeleném Trojúhelníku
- 9) Vyberte vnitřní stěny, které v Plzni navštěvujete pravidelně:
- Koloseum, Sokolovská 74
 - Městská sportovní hala, Úslavská 75 - Lokomotiva
 - Rock and Wall, Sady 5. května 24
 - Sauna, (Stěna na Fakultě pedagogické ZČU) Klatovská 51
 - Stěna ZČU na Zeleném Trojúhelníku
- 10) Vyberte venkovní stěny, které v Plzni navštěvujete pravidelně:
- Škoda sport park, Malostranská
 - Žlutá kobra, Štruncovy sady, u stadionu Viktorie Plzeň
- 11) Pro volbu stěny je pro vás rozhodující (u možností a) až e) zakroužkujte preferování):
- a) dopravní dostupnosti
- blízkost bydliště
 - pohodlné parkování v blízkosti stěny
 - dostupnost MHD
 - jiný důvod – uveďte.....
- b) charakter stěny – preferujete stěnu, kde je možné najít:

- převislé profily 45° a více
- preferuji mírně převislou stěnu (do 45°)
- kolmou stěnu
- jiný charakter uveďte, prosím, vysvětlete:.....

c) charakter cest:

- vyhledávám vytrvalostní cesty pro trénink
- vyhledávám cesty technické
- vyhledávám stěny nejvíce připomínající skálu
- jiný důvod – uveďte.....

d) četnost cest

e) podmínky pro lezení

- kvalita chytů (preferuji určitý typ chytů – boule, lišty, které se právě na dané stěně nacházejí)
- doplňky pro trénink (kampus, balkny, lišty na přešahy)
- komunita lezců, která se na konkrétní stěně schází
- zaplněnost lezci
- zázemí stěny (šatny, restaurace, fitness)
- jiný důvod - uveďte.....

f) stěnu navštívuji z jiného důvodu, než je uvedeno v bodech a) až e), uveďte důvod.....

.....

12) Jakým způsobem se dopravujete ke stěně:.....

13) Je podle Vás dostatečný počet umělých horolezeckých stěn v Plzni:

- ano
- ne

14) S lezením jste začal/a na:

- umělých stěnách
- na skalách
- na boulderech (v přírodě)

15) Lezete především na:

- umělých stěnách
- skalách
- boulderech (v přírodě Petrohrad, Loučovice, Modřín apod.)
- střídám umělé stěny a skály
- střídám umělé stěny, skály a bouldery

16) (Považujete) se spíše za:

- skalního lezce
- boulderistu
- horolezce
- závodníka (trénink zaměřený na co nejlepší umístění na závodech)
- kombinuji různé přístupy.....

17) Pokud jezdíte do hor, doplňte nejčastěji navštěvované skalní oblasti....., kolikrát ročně.....

18) Navštěvujete umělé lezecké stěny i mimo Plzeň:

- ano
- ne
- pokud ano, uveďte Vámi nejoblíbenější mimoplzeňskou stěnu:.....

19) Uveďte klasifikaci (UIAA) nejtěžší přeledené cesty na skalách stylem PP:

20) Uveďte klasifikaci (UIAA) nejtěžší přeledené cesty na skalách stylem OS:

21) Uveďte nejtěžší přeledený boulder (v klasifikaci fb):

22) Pokud se účastníte závodů (České poháry či vyšší soutěže v lezení na obtížnost, rychlost nebo v boulderingu) – napište Vaše nejlepší umístění:.....

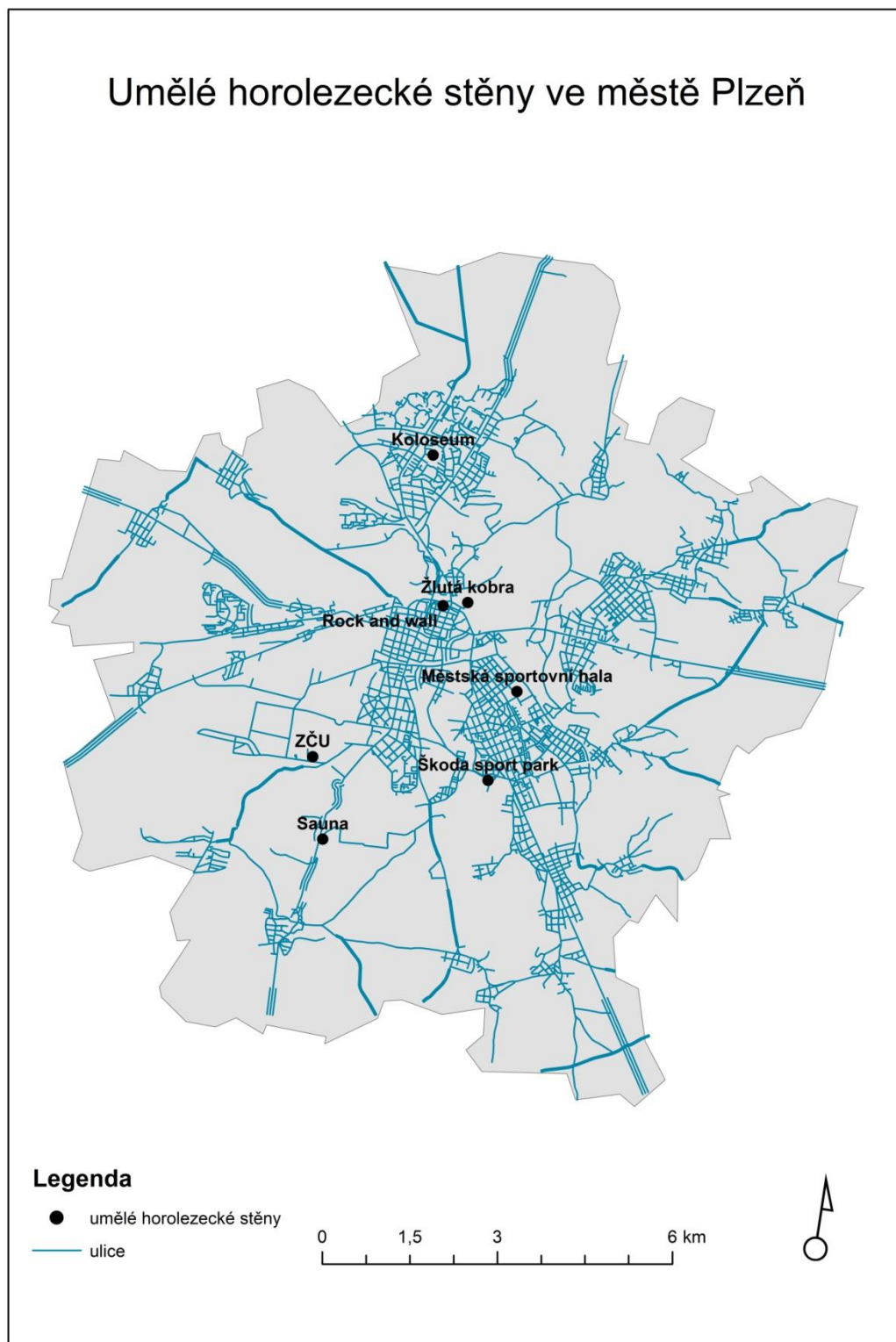
23) Cíl Vašeho tréninku je spíše:

- zaměřený na lezení těžkých cest na skalách
- trénuji na závody (Český pohár nebo vyšší soutěže)
- chodím většinou na umělé stěny, kde se snažím přelézat co nejtěžší cesty
- jiné.....

Děkujeme za vyplnění dotazníku. Výsledky práce budou zveřejněny na WWW stránkách Centra biologie, geověd a envigogiky: www.kbi.zcu.cz/OG/index.php

Příloha B:

Umělé horolezecké stěny ve městě Plzeň

Zdroj: Zpracováno v ArcČR 500

Grafy:

Graf č. 1: Procentuelní zastoupení mužské a ženské populace mezi lezci.....	20
Graf č. 2: Věkové zastoupení populace mezi lezci, ve věkových skupinách.....	21
Graf č. 3: Zastoupení pohlaví ve věkových skupinách.....	22
Graf č. 4: Procentuelní zastoupení dotazovaných – rodinný stav.....	23
Graf č. 5: Procentuelní zastoupení dotazovaných – nejvyšší dosažené vzdělání.....	24
Graf č. 6: Zastoupení návštěvníků lezeckých stěn na území města Plzně s trvalým bydlištěm v Plzeňském kraji, dle okresu.....	26
Graf č. 7: Procentuelní zastoupení - začátky lezení, dle místa.....	27
Graf č. 8: Procentuelní zastoupení druhů lezení – dle preference.....	28
Graf č. 9: Procentuelní zastoupení dle vlastního uvážení respondenta.....	29
Graf č. 10: Procentuelní zastoupení dle četnosti návštěv.....	30
Graf č. 11: Pravidelnost návštěv lezeckých stěn při rozložení výjimečně, sezoně, pravidelně. S% rozložením u návštěv pravidelných.....	31
Graf č. 12: Procentuální zastoupení jednotlivých skupin.....	32
Graf č. 13: Počty přelezů cest ve stylu PP pro jednotlivé stupně klasifikace UIAA.....	33
Graf č. 14: Počty přelezů cest ve stylu OS pro jednotlivé stupně klasifikace UIAA.....	34
Graf č. 15: Počty přelezů na obtížnost, klasifikace fb.....	34
Graf č. 16: Počet lezců, kteří již danou stěnu navštívili 86 respondentů.....	38
Graf č. 17: Kolik stěn dotazovaný již navštívil.....	38

Tabulky:

Tabulka č. 1: Rozdělení horolezectví.....	15
Tabulka č. 2: Typický lezec na umělých stěnách.....	42

Obrázky:

Obrázek č. 1: Dělení horolezectví.....	14
Obrázek č. 2: Vztah umělých lezeckých stěn na koncentraci obyvatel.....	17
Obrázek č. 3: Vztah umělých lezeckých stěn na tradiční skalní oblasti.....	18